

Transparentnosť financovania mimovládnych organizácií zo strany EÚ

Napriek pokroku nie je prehľad stále spoľahlivý

EURÓPSKY
DVOR
AUDÍTOROV

Obsah

Body

01 – 15 | **Hlavné body**

01 – 06 | **Prečo je táto oblasť dôležitá**

07 – 15 | **Čo sme zistili a čo odporúčame**

16 – 64 | **Bližší pohľad na naše pripomienky**

16 – 43 | **Napriek zlepšeniam je transparentnosť financovania EÚ poskytnutého MVO oslabená chýbajúcim spoľahlivým prehľadom**

17 – 24 | Identifikácia a registrácia subjektov ako MVO nie je vždy jednotná a spoľahlivá

25 – 38 | Napriek jednoduchšiemu postupu poskytovania financovania pretrvávajú problémy s úplnosťou a presnosťou údajov

39 – 43 | Chýbajúci spoľahlivý prehľad o výdavkoch EÚ na MVO bráni užitočnej analýze

44 – 64 | **Správcovia finančných prostriedkov EÚ overujú transparentnosť príjemcov, ale aktívne nekontrolujú, či dodržiavajú hodnoty EÚ**

45 – 51 | Výzvy na predkladanie návrhov v našej vzorke boli transparentné

52 – 57 | Dodržiavanie hodnôt EÚ sa aktívne neoveruje

58 – 64 | Postupy transparentnosti sa v našej vzorke značne líšia, pričom väčšie MVO dosahujú lepšie výsledky

Prílohy

Príloha I – O tomto audite

Podpora MVO zo strany EÚ a uplatniteľné požiadavky na transparentnosť

Finančné prostriedky EÚ poskytnuté MVO

Príloha II – Právny základ EÚ pre požiadavky na transparentnosť za vybrané programy EÚ

Príloha III – Základné informácie o subjektoch v našej vzorke

Príloha IV – Opis metodiky, ktorú sme použili na posúdenie dobrovoľnej transparentnosti MVO

Príloha V – Výsledky nášho posúdenia dobrovoľnej transparentnosti MVO

Skratky

Glosár

Odpovede Komisie

Harmonogram

Audítorský tím

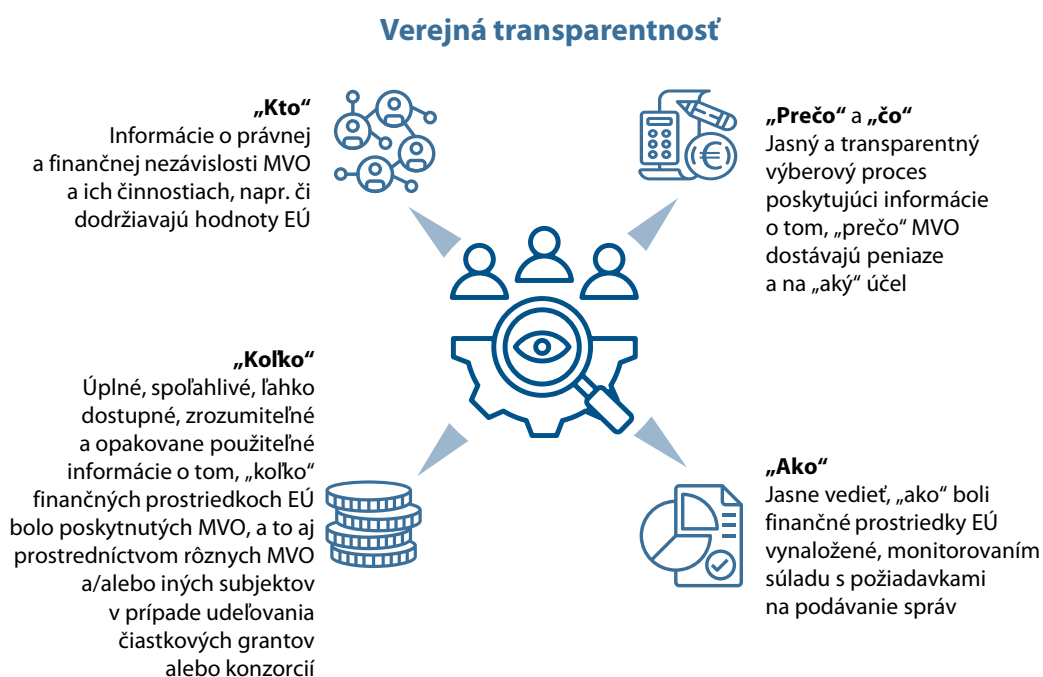
Hlavné body

01

Prečo je táto oblasť dôležitá

- 01** V [Zmluve o Európskej únii](#) sa zdôrazňuje význam transparentného a nepretržitého dialógu s organizáciami občianskej spoločnosti, ktorých podskupinou sú mimovládne organizácie (MVO). MVO sú rôzne, pokiaľ ide o veľkosť alebo oblasti činnosti, pričom pracujú najmä na sociálnom začlenení, rovnakých príležitostiach, rodovej rovnosti, ochrane klímy a životného prostredia a výskume a inováciách.
- 02** Verejná transparentnosť spočíva v poskytovaní náležitých informácií občanom, aby mohli brať verejných činiteľov s rozhodovacou právomocou na zodpovednosť. To znamená, že splnenie požiadaviek na transparentnosť zahŕňa nielen informácie o tom, komu, prečo a na aký účel boli poskytnuté finančné prostriedky EÚ, ale aj o tom, ako sa použili, o príslušných sumách a o tom, či príjemcovia finančných prostriedkov dodržiavali hodnoty EÚ (pozri [ilustráciu 1](#)).

Ilustrácia 1 | Verejná transparentnosť je o poskytovaní informácií na vyvodzovanie zodpovednosti

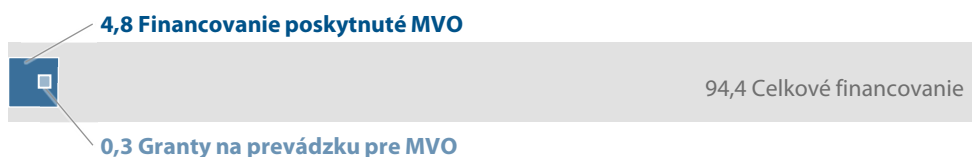
Zdroj: EDA na základe noriem medzinárodných organizácií v oblasti verejnej transparentnosti (Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj, Medzinárodný menový fond a Transparency International).

- 03** V Zmluve sa ako základ EÚ stanovujú hodnoty ľudskej dôstojnosti, slobody, demokracie, rovnosti, právneho štátu a ľudských práv vrátane práv osôb patriacich k menšinám. Dodržiavanie týchto hodnôt EÚ je zmluvnou povinnosťou príjemcov – vrátane MVO – na získanie finančných prostriedkov EÚ.
- 04** Vo všeobecnosti sa z rozpočtu EÚ financujú činnosti bez ohľadu na to, či ich vykonávajú MVO alebo iné typy subjektov. MVO dostávajú väčšinu finančných prostriedkov EÚ prostredníctvom grantov a musia dodržiavať požiadavky na transparentnosť, ktoré sa vzťahujú na všetkých príjemcov. V období 2021 – 2023, na ktoré sa vzťahoval náš audit (pozri [ilustráciu 2](#)), Komisia oznámila, že v rámci vnútorných politík vyčlenila pre MVO 4,8 mld. EUR. Okrem toho orgány členských štátov oznámili, že v prípade Európskeho sociálneho fondu plus (ESF+) a Fondu pre azyl, migráciu a integráciu (AMIF), dvoch fondov v rámci zdieľaného riadenia, ktoré sú zahrnuté do rozsahu nášho auditu, poskytli 2,6 mld. EUR. V prípade týchto politík dosiahli finančné záväzky EÚ celkovú výšku 7,4 mld. EUR.

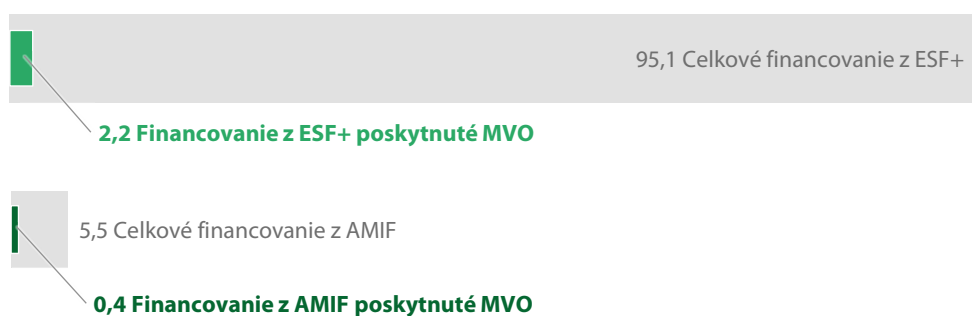
Ilustrácia 2 | MVO dostali menej než 4 % finančných prostriedkov z rozpočtu EÚ na vybrané vnútorné politiky v období 2021 – 2023

(mld. EUR)

Od Komisie (priame/nepriame riadenie)

Od členských štátov (zdieľané riadenie)

Zdroj: EDA na základe systému finančnej transparentnosti a finančných údajov získaných od riadiacich orgánov.

- 05** Verejný záujem o zlepšenie požiadaviek na transparentnosť pre MVO financované z prostriedkov EÚ sa od škandálu „Katargate“ v roku 2022 zvýšil. Európsky parlament vo svojom uznesení prijatom v januári 2024 vyzval na väčšiu transparentnosť a zodpovednosť, pokiaľ ide o finančné prostriedky EÚ poskytované príjemcom vrátane MVO. S cieľom zvýšiť transparentnosť príjemcov finančných prostriedkov EÚ sa v [nariadení o rozpočtových pravidlách EÚ](#) aktualizovanom 23. septembra 2024 vymedzila MVO ako „dobrovoľná a nezisková organizácia, ktorá je nezávislá od vlády a ktorá nie je politickou stranou ani odborovou organizáciou“.
- 06** V nadväznosti na našu správu z roku 2018 o transparentnosti financovania MVO zo strany EÚ so zameraním na vonkajšiu činnosť v rámci tohto auditu posudzujeme transparentnosť financovania MVO z prostriedkov EÚ v rámci vnútorných politík EÚ, pričom sme osobitne preskúmali, či Komisia, jej implementujúci partneri a členské štáty:
- zozbierali a zverejnili spoľahlivé údaje o finančných prostriedkoch EÚ poskytnutých MVO,
 - primerane posúdili hlavné požiadavky na transparentnosť pre MVO, ktoré dostávajú finančné prostriedky EÚ, ako aj to, či dodržiavajú hodnoty EÚ.

Ďalšie základné informácie a podrobnosti o rozsahu auditu a prístupe k nemu sú uvedené v [prílohe I](#).

Čo sme zistili a čo odporúčame

- 07** Celkovo z nášho auditu vyplýva, že finančné prostriedky EÚ poskytnuté MVO v rámci vnútorných politík neboli dostatočne transparentné, hoci od našej predchádzajúcej [osobitnej správy](#) z roku 2018 sme v tejto súvislosti zaznamenali zlepšenia. Komisia a iné vykonávacie orgány vo všeobecnosti overujú hlavné požiadavky na transparentnosť (pozri [prílohu II](#)) pred udelením finančných prostriedkov EÚ MVO, ale aktívne nekontrolujú dodržiavanie hodnôt EÚ.
- 08** Napriek zlepšeniam, akým je napríklad spoločný registračný systém pre žiadateľov o grant, ktorý zaviedla Komisia, transparentnosť financovania MVO zo strany EÚ je oslabená chýbajúcim spoľahlivým prehľadom. Zistili sme, že Komisia, jej implementujúci partneri a orgány členských štátov nie vždy chápali rovnako, čo je MVO. Zaznamenanie MVO v systéme finančnej transparentnosti, ktorý je hlavným nástrojom transparentnosti pre príjemcov finančných prostriedkov EÚ na prvej úrovni v rámci priameho a nepriameho riadenia, je založené na vlastnom vyhlásení. Komisia naďalej kontroluje niektoré prvky klasifikácie MVO, t. j. či je MVO súkromným a neziskovým subjektom. Neoverovali sa však dôležité aspekty postavenia MVO, napríklad vplyv vlády prostredníctvom jej zástupcov v riadiacich orgánoch a či MVO, ktoré sú nimi na základe vlastného vyhlásenia, nesledujú obchodné záujmy svojich členov. Tento prístup prispieva k tomu, že niektoré subjekty majú v systéme finančnej transparentnosti nesprávnu klasifikáciu MVO. Vymedzenie pojmu MVO v nariadení o rozpočtových pravidlách z roku 2024 samo osebe nepostačuje na riešenie tohto problému, keďže niektoré prevádzkové aspekty sú naďalej otvorené na výklad (pozri body [17](#) až [24](#)).

Odporúčanie 1

Zlepšiť usmernenia ku klasifikácii mimovládnych organizácií

Komisia by mala uľahčiť jednotné chápanie a uplatňovanie vymedzenia pojmu mimovládne organizácie vo všetkých spôsoboch riadenia vydaním usmernení s cieľom objasniť kritériá pre:

- a) „nezávislosť od vlády“ nad rámec predpokladu, že ide o súkromný subjekt;
- b) postavenie MVO, ak subjekt sleduje obchodné záujmy svojich členov.

Cieľový dátum vykonania: 2025

- 09** Zistili sme, že Komisia zlepšila spôsob, akým zhromažďovala a spravovala informácie o finančných prostriedkoch EÚ poskytnutých príjemcom vrátane MVO, ako aj spôsob, akým tieto informácie zverejnila prostredníctvom [systému finančnej transparentnosti](#). Zistili sme však nedostatky ovplyvňujúce relevantnosť, porovnateľnosť a včasnosť týchto informácií, ako je nesprávna klasifikácia príjemcov ako MVO, neúplné pokrytie všetkých príjemcov finančných prostriedkov EÚ a nepravidelné aktualizácie. Neúplné pokrytie všetkých príjemcov je do veľkej miery spôsobené tým, že Komisia v súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách uverejnila záväzky prijaté len voči príjemcom prvej úrovne (pozri body [25](#) až [34](#)).
- 10** Orgány členských štátov nemonitorujú financovanie EÚ poskytnuté MVO a nepodávajú o ňom správy. Keďže sa tieto informácie v právnych predpisoch EÚ nevyžadujú, nie sú ľahko dostupné. Orgány členských štátov na svojich webových sídlach zverejňujú len informácie o viazaných sumách (pozri body [35](#) až [38](#)). V [aktualizovanom nariadení o rozpočtových pravidlách](#) sa vyžaduje, aby sa od roku 2028 informácie o finančných prostriedkoch EÚ poskytnutých príjemcom, vrátane MVO, v rámci programov zdieľaného riadenia uverejňovali na centralizovanom webovom sídle spolu s informáciami o spôsoboch priameho a nepriameho riadenia. Očakáva sa, že táto nová požiadavka zlepší úplnosť informácií o príjemcoch finančných prostriedkov EÚ, ale nemôže zabezpečiť úplnú porovnateľnosť finančných údajov zo všetkých spôsobov riadenia, keďže napríklad neexistuje požiadavka vykazovať platby prijaté v rámci zdieľaného riadenia (pozri bod [39](#)).
- 11** Celkovo sme zistili, že neexistuje spoľahlivý prehľad o finančných prostriedkoch EÚ poskytnutých MVO. Tieto informácie sa uverejňujú vo viacerých systémoch, webových sídlach a databázach, čo vedie k roztrieštenému prístupu. To bráni transparentnosti a obmedzuje poznatky o úlohe MVO pri tvorbe politik a vykonávaní programov EÚ. Okrem toho je bez týchto informácií ťažšie posúdiť, či sú finančné prostriedky EÚ príliš sústredené na nízky počet MVO a či je takáto koncentrácia v súlade s cieľmi politiky EÚ (body [40](#) až [43](#)).

Odporúčanie 2

Zlepšiť kvalitu informácií o výdavkoch EÚ v systéme finančnej transparentnosti

S cieľom zabezpečiť, aby informácie zverejňované v systéme finančnej transparentnosti boli porovnateľné a užitočné, by Komisia mala zlepšiť ich úplnosť a včasnosť zvýšením frekvencie aktualizácií a zahrnutím druhej úrovne príjemcov finančných prostriedkov EÚ v prípade priameho a nepriameho riadenia.

Cieľový dátum vykonania: 2029.

- 12** Posúdili sme aj to, či správcovia finančných prostriedkov EÚ primerane kontrolovali, či MVO dodržiavajú hlavné legislatívne požiadavky na transparentnosť (pozri [prílohu II](#)). Zistili sme, že požiadavky na transparentnosť stanovené v nariadení o rozpočtových pravidlách a odvetvových právnych predpisoch týkajúcich sa prístupu k finančným prostriedkom EÚ boli celkovo dodržané. Komisia a iné vykonávacie orgány náležite uverejnili výzvy na predkladanie návrhov, sprístupnili ich zainteresovaným stranám a sprístupnili ich verejnosti (pozri body [45](#) až [49](#)).
- 13** MVO môžu získať granty na podporu svojich prevádzkových nákladov. Z týchto prevádzkových grantov sa teda financujú rôzne činnosti MVO, ktoré môžu zahŕňať zastupovanie záujmov. Zistili sme, že Komisia jasne nezverejnila informácie, ktoré mala k dispozícii o činnostiach MVO v oblasti zastupovania záujmov, ktoré boli financované prostredníctvom tohto typu grantov. Počas nášho auditu Komisia vydala [usmernenie](#), že v dohodách o grante by sa od príjemcov nemalo vyžadovať lobovanie inštitúcií EÚ. Vykonávanie tohto usmernenia bolo mimo rozsahu nášho auditu (pozri body [50](#) až [51](#)).
- 14** Príjemcovia finančných prostriedkov EÚ, vrátane MVO, sú povinní dodržiavať hodnoty EÚ. Zistili sme, že správcovia finančných prostriedkov EÚ aktívne nehľadajú možné porušenia hodnôt EÚ. Namiesto toho sa spoliehajú najmä na vlastné vyhlásenia a nepoužívajú iné dostupné zdroje údajov. Nevykonali sa napríklad kontroly finančnej závislosti a zdrojov financovania, ktoré môžu poskytnúť užitočné informácie o tom, „kto stojí za MVO“. Od polovice roka 2023 Komisia zabezpečovala pre svojich zamestnancov činnosti na zvyšovanie informovanosti a poskytla im usmernenia k povinnosti príjemcov dodržiavať hodnoty EÚ. Neexistuje však usmernenie, ako posúdiť potenciálne prípady nedodržiavania hodnôt EÚ (pozri body [52](#) až [57](#)).

Odporúčanie 3

Posilniť overovanie dodržiavania hodnôt EÚ

Komisia by mala preskúmať uskutočniteľnosť vývoja súčasných systémov tak, aby zahŕňali overovanie na základe rizika, či príjemcovia (vrátane MVO) dodržiavajú hodnoty EÚ s cieľom odhaliť možné porušenia.

Cieľový dátum vykonania: 2028.

- 15** Z nášho posúdenia postupov vo vzorke MVO, ktoré získali finančné prostriedky EÚ, vyplynulo, že sa výrazne líšili, pokiaľ ide o ich transparentnosť voči verejnosti. Administratívna kapacita bola zjavným faktorom ovplyvňujúcim ich úroveň transparentnosti. Prítomnosť akreditačných opatrení, ktoré nie sú spojené s povinnosťami vykazovať finančné prostriedky EÚ, takisto zvýšila transparentnosť MVO (pozri body 58 až 64).

Bližší pohľad na naše pripomienky

Napriek zlepšeniam je transparentnosť financovania EÚ poskytnutého MVO oslabená chýbajúcim spoľahlivým prehľadom

16 V súlade s medzinárodným vymedzením verejnej transparentnosti (pozri [prílohu I](#), bod [06](#) a [ilustráciu 1](#)) by sme očakávali, že Komisia, orgány členských štátov a implementujúci partneri poskytnú verejnosti spoľahlivé a včasné informácie o výške finančných prostriedkov EÚ poskytnutých MVO a na aký účel. Na zabezpečenie tejto transparentnosti by mali:

- používať rovnaké kritériá na zabezpečenie konzistentnosti pri určovaní toho, čo v skutočnosti je MVO¹. Je dôležité presne rozumieť, „komu“ sa pridávajú finančné prostriedky EÚ, a uľahčiť jednotné a spoľahlivé podávanie správ o finančných prostriedkoch EÚ poskytnutých MVO,
- používať informačné systémy, ktoré zbierajú spoľahlivé, úplné a aktuálne finančné údaje,
- uverejňovať informácie o finančných prostriedkoch EÚ poskytnutých MVO v strojovo čitateľnom formáte, ktorý umožňuje ďalšiu analýzu údajov, ktorá poskytuje spoľahlivejšie informácie, ako sú konsolidované údaje o finančných prostriedkoch vynaložených zo všetkých programov EÚ na príjemcu.

¹ Nariadenie 2024/2509, odôvodnenie 8.

Identifikácia a registrácia subjektov ako MVO nie je vždy jednotná a spoľahlivá

- 17** V januári 2022 Komisia poskytla vymedzenie pojmu MVO, keď aktualizovala svoje verejne dostupné usmernenie k tomu, ako právne validovať subjekty zúčastňujúce sa na financovaní z prostriedkov EÚ alebo verejných súťažiach v rámci priameho a nepriameho riadenia. Okrem toho, že je MVO nezisková organizácia, musí byť nezávislá od vlády. Útvary Komisie a agentúry však vo svojich výzvach na predkladanie návrhov na udelenie grantov na prevádzku vymedzili kritériá pre MVO odlišne. V dôsledku toho môže byť organizácia, ktorá je považovaná za MVO v jednom výberovom konaní o granty, vylúčená v inom konaní (pozri [rámček 1](#)).

Rámček 1

Útvary a agentúry Komisie používajú rôzne kritériá na odlišenie MVO od iných typov subjektov

Výzvy na predkladanie návrhov na granty financované z programov Erasmus+, ESF+ a LIFE v období 2021 – 2023 riadili Európska výkonná agentúra pre vzdelávanie a kultúru (EACEA), Generálne riaditeľstvo pre zamestnanosť, sociálne záležitosti a začlenenie (GR EMPL) a Európska výkonná agentúra pre klímu, infraštruktúru a životné prostredie (CINEA). Vo výzvach sa uvádzalo, že MVO musia byť nielen nezávislé od vlády, ale aj neziskové. Tieto orgány však stanovili ďalšie kritériá:

- EACEA: nezávislé od politických strán a obchodných organizácií,
- GR EMPL: nemať priemyselné, obchodné a podnikateľské alebo iné konfliktné záujmy,
- CINEA: nezávislé od iných verejných orgánov, politických strán a nemať obchodné záujmy.

- 18** Opýtali sme sa riadiacich orgánov členských štátov pre ESF+ a AMIF, či ich vnútroštátne právne predpisy obsahujú vymedzenie pojmu MVO. Približne štvrtina členských štátov EÚ uviedla, že vo svojich vnútroštátnych právnych predpisoch má právne vymedzenie pojmu MVO, hoci často s iným rozsahom. V [rámčeku 2](#) je uvedený príklad vnútroštátnych vymedzení MVO.

Rámček 2

Príklady vymedzenia MVO v členských štátoch EÚ

V **Grécku** sú organizácie známe ako MVO dobrovoľné, neziskové a majú verejnoprospešný účel. Sú nezávislé od štátnych, miestnych samospráv, verejnoprávnych a súkromnoprávných subjektov, obchodných a profesijných organizácií a združení, odborových zväzov a politických organizácií a strán. Túto nezávislosť dokazuje skutočnosť, že v riadiacich orgánoch a na valných zhromaždeniach organizácie sa nemôže zúčastňovať žiadna právnická osoba, ktorá patrí do verejného sektora.

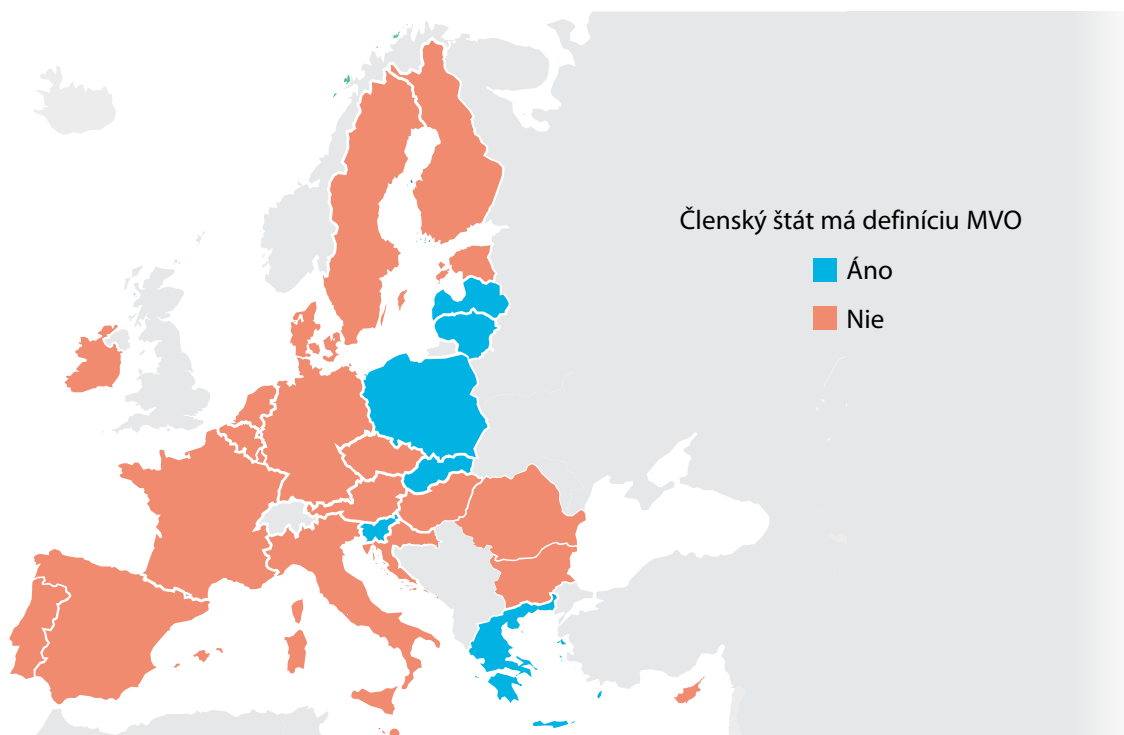
V **Litve** musia byť MVO nezávislé od štátnych alebo samosprávnych inštitúcií a orgánov na nižšej úrovni, konať v prospech verejnosti alebo jej skupiny a nemôžu mať politické alebo náboženské ciele. Okrem toho organizácie nie sú klasifikované ako MVO, ak sú kontrolované:

- náboženskými spoločenstvami,
- obcami,
- alebo inými subjektmi, ktoré nie sú samy MVO a majú viac než 30 % hlasov alebo účasť na valnom zhromaždení organizácií.

V **Poľsku** sú MVO neziskové organizácie, ktoré nie sú podnikmi (vrátane verejných podnikov), výskumnými inštitúciami, bankami alebo súčasťou sektora verejných financií. Ani politické strany a ich nadácie, odborové zväzy a združenia zamestnávateľov a zamestnancov nemôžu byť MVO.

19 Na *ilustrácii 3* sa nachádza prehľad, ktoré členské štáty majú vlastné právne vymedzenie MVO.

Ilustrácia 3 | Niektoré členské štáty majú vlastné právne vymedzenie MVO

Zdroj: EDA na základe dotazníkov zaslaných riadiacim orgánom.

- 20** V septembri 2024 spoluzákonnodarcovia EÚ prijali návrh Komisie zahrnúť vymedzenie pojmu MVO do aktualizovaného [nariadenia o rozpočtových pravidlách EÚ \(príloha I, bod 03\)](#). Cieľom tohto vymedzenia je zvýšiť transparentnosť, pokiaľ ide o príjemcov finančných prostriedkov EÚ, ktorí sú MVO². Vymedzenie pojmu zahŕňa najdôležitejšie kritériá pre MVO, t. j. že by mali byť nezávislé od vlády a neziskové. Organizácie, ktoré sa na základe vymedzenia EÚ považujú za MVO, nemusia byť vždy MVO v ich členských štátoch.
- 21** Na účely priameho a nepriameho riadenia Komisia zaznamenáva príjemcov ako MVO vo svojom centrálnom účtovnom systéme na základe vlastného vyhlásenia po potvrdení subjektu ako neziskového a súkromného, ktoré sa potom zverejní v systéme finančnej transparentnosti (FTS) – pozri [prílohu I, bod 08](#). Komisia považuje MVO za nezávislé od vlády, ak nie sú verejnými orgánmi. Tento výklad nezohľadňuje dôležitý aspekt nezávislosti MVO, konkrétne kontrolnú účasť vlád v riadiacich orgánoch MVO. Okrem toho Komisia kontroluje neziskové postavenie žiadateľov na základe predložených dokumentov, ktoré potvrdzujú ich právnu formu alebo účel, alebo či majú zákonnú alebo štatutárnu

² Nariadenie 2024/2509, odôvodnenie 8.

povinnosť nerozdeľovať zisk akcionárom alebo jednotlivým členom³. Komisia však nekontroluje, či MVO sledujú obchodné záujmy svojich členov (pozri [rámček 3](#)).

Rámček 3

Príklad, že je subjekt registrovaný ako MVO napriek tomu, že sleduje obchodný záujem svojich členov

V našej vzorke sme identifikovali subjekt, ktorý bol v systéme FTS označený ako MVO. Tento subjekt je výskumnou organizáciou, ktorá okrem výskumných a inovačných činností poskytuje pokročilé technické služby pre textilný priemysel a integrálne služby pre kozmetický priemysel. Zamestnáva viac než 250 zamestnancov a má kancelárie na celom svete.

Subjekt je súkromnou, neziskovou organizáciou, ale jasne sleduje obchodné záujmy svojich prevažne ziskovo orientovaných členov, a preto by sa nemal považovať za MVO. V odpovedi na náš prieskum takisto uviedla, že nie je MVO.

- 22** Hoci Komisia kontroluje hlavné aspekty definície MVO, tieto kontroly nie sú úplné. Zistili sme, že viac než 90 % (viac než 70 000) subjektov, ktorým sa v účtovnom systéme uskutočnili platby v období 2021 – 2023, nebolo klasifikovaných ako MVO alebo nie MVO, keďže toto pole zostalo prázdne (voliteľné pre príjemcov). Zastávame názor, že sa tým zvyšuje riziko nesprávnej kategorizácie príjemcov na účely podávania správ, čo ovplyvňuje kvalitu informácií sprístupnených verejnosti prostredníctvom systému FTS.
- 23** Na základe vyššie uvedených zistení zastávame názor, že definícia MVO v EÚ sama osebe nepostačuje na úplné riešenie rizika nesprávnej klasifikácie MVO, keďže nasledujúce aspekty jej praktického uplatňovania nie sú dostatočne jasné:
- pravidlá týkajúce sa toho, čo by sa malo chápať ako „nezávislosť od vlády“, napríklad stanovením prahovej hodnoty pre kontrolu štátu nad riadiacimi orgánmi organizácií;
 - pravidlá overovania postavenia MVO v prípade, že MVO sledujú obchodné záujmy svojich členov;
 - subjekty vylúčené z vymedzenia pojmu MVO. Súčasné vymedzenie pojmu MVO vylučuje politické strany a odborové zväzy, ale nie iné podobné typy organizácií, aby sa zabezpečil rovnaký prístup (napr. nadácie a združenia zriadené politickými stranami a odborové zväzy ako ich *de facto* neoddeliteľná súčasť; združenia zamestnávateľov

³ Pravidlá validácie právneho subjektu, vymenovania LEAR a posúdenia finančnej kapacity, Komisia, 1. februára 2024.

analogicky s odborovými zväzmi alebo typmi subjektov, ktoré sú nezávislé od vlád nad rámec oficiálneho postavenia súkromného subjektu).

- 24** Takáto nedostatočná jasnosť poskytuje priestor na široký výklad vymedzenia pojmu MVO organizáciami, ktoré plnia rozpočet EÚ. Spôsob, akým sa toto vymedzenie uplatňuje pri financovaní zo strany EÚ, preto nemusí byť jednotný vo všetkých programoch a spôsoboch riadenia EÚ.

Napriek jednoduchšiemu postupu poskytovania financovania pretrvávajú problémy s úplnosťou a presnosťou údajov

Priame riadenie

- 25** V našej predchádzajúcej osobitnej správe o transparentnosti financovania MVO zo strany EÚ⁴ so zameraním na vonkajšiu činnosť sme zistili, že Komisia mala rôzne podrobné informácie o finančných prostriedkoch poskytovaných príjemcom v rámci programov priameho riadenia vzhľadom na rôzne systémy, ktoré jej útvary používali. Systém Komisie pre proces poskytovania financovania sa však odvtedy stal jednotnejším, najmä v dôsledku zavedenia projektu [SEDIA](#) v roku 2017, ktorý umožňuje digitálnu komunikáciu a výmenu informácií so žiadateľmi. To znamená, že tie isté dokumenty od príjemcov/žiadateľov sa spájajú v informačnom systéme Komisie – eGrants suite – pri riadení priamych grantov. Toto zlepšenie sme potvrdili, keďže 29 z 30 MVO z našej vzorky priameho riadenia bolo zaregistrovaných v systéme eGrants a zahŕňali rovnaký typ informácií o príjemcoch (napr. dokumenty identifikujúce príjemcov, finančné výkazy a žiadosti o grant a hodnotenia).
- 26** Krížovo sme skontrolovali finančné údaje, ktoré boli verejne dostupné v systéme FTS (pozri [prílohu I](#), bod **08**), s cieľom overiť ich spoľahlivosť oproti informáciám uvedeným v systéme eGrants a iných systémoch a zdrojoch, ako je [register transparentnosti EÚ](#) (EUTR). Zistili sme niekoľko nedostatkov, ktoré majú vplyv na presnosť systému FTS Komisie v súvislosti s financovaním MVO zo strany EÚ v rámci priameho riadenia:
- **osem subjektov (viac než 25 % našej vzorky) bolo nesprávne označených ako MVO:** tri z týchto subjektov boli organizácie závislé od vlády, ako je verejno-súkromné partnerstvo (dohoda o spolupráci medzi štátnymi subjektmi a spoločnosťami súkromného sektora) alebo národný výskumný ústav (pozri [rámček 4](#)). Štvrtý subjekt zastupoval obchodné záujmy svojich členov, ktoré neboli zlučiteľné s postavením MVO. Traja ďalší príjemcovia sa vo svojich odpovediach na náš prieskum nepovažovali

⁴ Osobitná správa 35/2018, body 41 – 42.

za MVO a ďalší bol zaregistrovaný na portáli financovania a ponúk Komisie (F &T) ako subjekt, ktorý nie je MVO,

Rámček 4

Príklad výskumného ústavu označeného ako MVO, hoci je závislý od vlády

Národný výskumný ústav vykonáva medzinárodný výskum v oblasti energetiky a biohospodárstva. Patrí medzi najväčšie výskumné ústavy v Európe.

Tento inštitút je zaregistrovaný ako súkromná nezisková spoločnosť s ručením obmedzeným. Keď žiadal o grant EÚ, sám sa vyhlásil za MVO. Činnosť inštitútu je však úzko prepojená s vládou. Štát poskytol inštitútu záruku na zabezpečenie jeho finančnej spôsobilosti a jeho najvyšší riadiaci orgán je zložený výlučne zo zástupcov orgánov členských štátov.

- **subjekty nesprávne označené ako subjekty, ktoré nie sú MVO:** pri krížovej kontrole databázy FTS s inými registrami na úrovni EÚ, t. j. s EUTR a informáciami, ktoré sme dostali od vnútroštátnych riadiacich orgánov pre ESF+ a AMIF, sme našli 70 subjektov, ktoré neboli v účtovnom systéme Komisie označené ako MVO, a to napriek náznakom z iných registrov, že nimi boli.

27 V súlade s požiadavkami nariadenia o rozpočtových pravidlách **Komisia zverejňuje informácie o transakciách prvej úrovne** jednotlivým príjemcom. V dohodách o grante sa môže stanoviť možnosť, že niektoré finančné prostriedky EÚ sa poskytnú inému subjektu. V našej vzorke sme identifikovali jedného príjemcu, ktorý dostával finančné prostriedky z programu Občania, rovnosť, práva a hodnoty (CERV), ktorý prerozdelenie niektoré sumy inému subjektu. Podľa Komisie v prípade programu CERV bola v roku 2022 „prerozdelená“ suma 3,9 mil. EUR a v roku 2023 suma 3,7 mil. EUR. Tieto sumy predstavujú 2 % viazaných finančných prostriedkov programu CERV na tieto roky.

28 Zistili sme aj **rozdiely medzi sumami zverejnenými v systéme FTS** a tým, čo bolo zmluvne dohodnuté medzi Komisiou a jej príjemcami. V jednej z dohôd o grante s MVO z našej vzorky Komisia zmluvne zaviazala 549 mil. EUR, ale v systéme FTS vykázala len 317 mil. EUR. Komisia uviedla, že zverejnila len kumulatívne ročné rozpočtové záväzky, čo znamená, že celá výška grantu sa objaví v systéme FTS v poslednom roku zmluvy. Avšak nie vždy to tak bolo v prípade ostatných záväzkov Komisie, pri ktorých zverejnila celé sumy dohodnuté v zmluvách, hneď po nadobudnutí ich účinnosti.

29 Komisia každoročne do júna aktualizuje svoj systém FTS, ako sa vyžaduje v nariadení o rozpočtových pravidlách. To znamená, že informácie o sumách viazaných na koniec roka sa zverejňujú s oneskorením; môže to byť až jeden a pol roka, keďže sumy viazané v januári roku n budú zverejnené až v júni roku $n + 1$. Okrem toho Komisia neaktualizuje finančné informácie v systéme FTS v nadväznosti na zmeny dohôd o grante pri svojich ročných aktualizáciách. V našej vzorke priameho riadenia sme zistili tri prípady (10 % našej vzorky), v ktorých informácie v systéme FTS neboli z tohto dôvodu aktuálne. V dvoch prípadoch neboli finančné informácie po zmenách dohôd o grante zverejnené v systéme FTS a v treťom prípade bol záväzok z podpísanej dohody o grante zverejnený s jednoročným oneskorením.

Nepriame riadenie

30 V rámci nepriameho riadenia Komisia pre programy Erasmus+ a Európsky zbor solidarity (ESC) vytvorila modul riadenia projektov (PMM), t. j. webový IT systém, v ktorom implementujúci partneri oznamujú informácie. PMM sa vzťahuje na celý životný cyklus projektu od žiadosti po konečné platby. Komisia monitoruje informácie, extrahuje údaje na vykonanie ďalšej analýzy a následne používa informácie vo svojich výročných správach o činnosti a v prílohách. Prostredníctvom PMM má Komisia prístup k dokumentácii k jednotlivým projektom.

31 Napriek zlepšeniam v systéme zaznamenávania údajov pre tieto dva osobitné programy sme zistili, že verejné informácie o príjemcoch finančných prostriedkov EÚ z programov nepriameho riadenia v systéme FTS neboli úplné. Dôvodom je, že v FTS sa zverejňujú finančné informácie len o transakciách prvej úrovne, t. j. medzi Komisiou a jej implementujúcimi partnermi. Od nich sa vyžaduje, aby na svojich webových sídlach zverejňovali informácie o finančných prostriedkoch EÚ, ktoré rozdelili konečným príjemcom, z ktorých niektorí sú MVO. Na rozdiel od zdieľaného riadenia nie sú povinní zverejňovať tieto informácie v strojovo čitateľnom formáte, ktorý by umožnil konsolidáciu a analýzu veľkých dát.

32 V období 2021 – 2023 Komisia v prípade programov Erasmus+ a ESC vyčlenila 1 363 mil. EUR pre svojich implementujúcich partnerov, pričom táto suma bola v systéme FTS označená ako suma určená MVO. Z informácií z PMM Komisie za troch vybraných implementujúcich partnerov však vyplýva, že len 10 % prijatých súm bolo prevedených MVO, zatiaľ čo 90 % bolo pridelených iným typom príjemcov. Komisia takisto vypláca platby implementujúcim partnerom, ktorí nie sú MVO, ktorí môžu následne previesť finančné prostriedky MVO. Komisia nemonitorovala takto prevedené sumy na MVO.

- 33** Traja implementujúci partneri, ktorých sme vybrali na ďalšie preskúmanie, sa riadili rôznymi postupmi na zverejňovanie informácií o financovaní z prostriedkov EÚ, ktoré spravujú. V *tabuľke 1* sú uvedené informácie, ktoré poskytli o udelených grantoch.

Tabuľka 1 | Rozdiely v spôsobe, akým vybraní implementujúci partneri zverejňujú informácie o financovaní z prostriedkov EÚ, ktoré spravujú

Informácie	V Nemecku	V Poľsku	V Slovinsku
Číslo žiadosti		✓	✓
Kód programu Erasmus	✓		
Názov žiadateľa	✓	✓	✓
Miesto (mesto)	✓	✓	✓
Názov projektu			✓
Rozpočet	✓	✓	✓
Pridelené body			✓
Výsledok posúdenia		✓	
Formát	Strojovo nečitateľné	Strojovo nečitateľné	Strojovo nečitateľné
Poradie	Rok a akcia	Rok, akcia a rozsah rozpočtu	Rok a akcia

Zdroj: EDA.

- 34** Podľa Komisie majú programy Erasmus+ a ESC spolu 54 implementujúcich partnerov, ktorí sa nachádzajú v EÚ a v tretích krajinách pridružených k programom. To znamená, že informácie o ich konečných príjemcoch sú rozptýlené v mnohých informačných zdrojoch s použitím rôznych formátov. Implementujúci partneri okrem toho nerozlišujú medzi typmi konečných príjemcov, takže nie je možné získať spoľahlivé konsolidované informácie o finančných prostriedkoch EÚ udelených MVO v rámci tohto spôsobu riadenia.

Zdieľané riadenie

- 35** Pokiaľ ide o zdieľané riadenie, hoci sa od vnútroštátnych orgánov vyžaduje, aby zverejňovali informácie o výške finančných prostriedkov EÚ, ktoré viazali pre príjemcov, nie sú povinné zaznamenávať podiel MVO. To znamená, že informácie o financovaní MVO zo strany EÚ v rámci zdieľaného riadenia nie sú ľahko dostupné. Okrem toho majú členské štáty odlišné alebo nemajú žiadne kritériá na identifikáciu príjemcov z EÚ ako MVO, čo vedie k údajom, ktoré nie sú homogénne ani úplné (pozri body [18](#) a [19](#)).

- 36** Zistili sme tiež, že vo vnútroštátnych databázach v troch kontrolovaných členských štátoch sa neuvádzajú spoluprijemcovia v prípade konzorcií ani sumy vyplatené príjemcom, keďže sa zverejňujú len viazané sumy. Tieto databázy sa však aktualizujú častejšie ako systém FTS Komisie a zverejňujú sa v nich aj informácie o zmenách dohôd o grante.
- 37** Keďže riadiace orgány nie sú povinné zverejňovať konkrétne informácie o finančných prostriedkoch EÚ poskytnutých MVO, požiadali sme všetky riadiace orgány v členských štátoch za vybrané programy (AMIF a ESF+), aby poskytli informácie o sumách finančných prostriedkov EÚ vyčlenených pre MVO. Tieto informácie sme dostali od všetkých členských štátov okrem Nemecka a Francúzska; pozri *ilustráciu 4*.
- Nemecké orgány uviedli, že Nemecko nemá osobitné právne predpisy, registračné ani identifikačné čísla pre MVO. Okrem toho vo viacročnom finančnom rámci (VFR) na obdobie 2021 – 2027 nie sú vyčlenené samostatné finančné prostriedky z ESF+/AMIF pre MVO.
 - Francúzske orgány nepredložili žiadne finančné údaje, keďže Francúzsko nemá právnu definíciu MVO, ktoré pôsobia v krajine.

Ilustrácia 4 | Členské štáty vykazujú výrazné rozdiely v sumách udelených MVO v období 2021 – 2023 z ESF+ a AMIF

(mil. EUR)

Členský štát	ESF+	AMIF
Španielsko	682	54
Nemecko*	392	158
Francúzsko*	334	46
Švédsko	230	49
Česko	252	5
Litva	112	
Rakúsko	47	30
Grécko		76
Estónsko	48	
Írsko	34	
Chorvátsko	23	3
Fínsko	10	6
Bulharsko	11	
Belgicko		6
Maďarsko	3	
Luxembursko	1	1
Dánsko	2	
Rumunsko	2	0,1
Lotyšsko		2

* V prípade Nemecka a Francúzska sme analyzovali informácie o príjemcoch finančných prostriedkov z fondov AMIF a ESF+, ktoré uverejnili vnútroštátne (alebo „domáce“, ak to boli aj regionálne) orgány, s cieľom odhadnúť sumy zmluvne dohodnuté s MVO.

** Taliansko, Cyprus, Malta, Holandsko, Poľsko, Portugalsko, Slovinsko a Slovensko neoznámili žiadne zmluvne dohodnuté sumy.

Zdroj: EDA na základe finančných údajov získaných od vnútroštátnych orgánov.

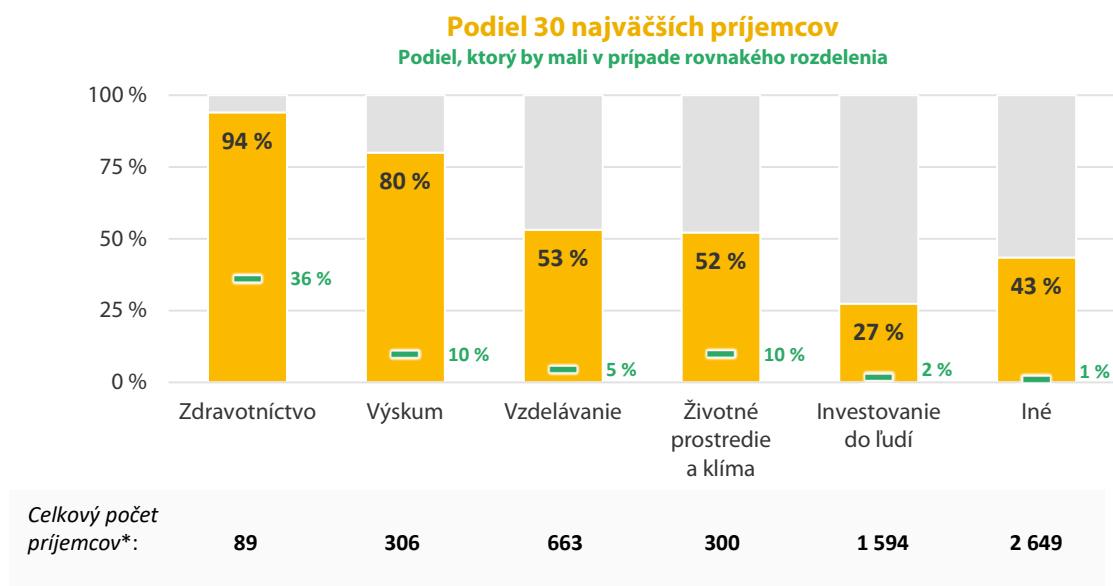
- 38** Pokiaľ ide o našu vzorku, porovnali sme sumy, ktoré riadiace orgány poskytli, s príslušnými dokumentmi, t. j. s rozhodnutiami o grante, a nezistili sme žiadne nezrovnalosti.

Chýbajúci spoľahlivý prehľad o výdavkoch EÚ na MVO bráni užitočnej analýze

- 39** Z predchádzajúcich bodov vyplýva, že neexistuje ucelený a spoľahlivý prehľad finančných prostriedkov EÚ vyčlenených alebo vyplatených MVO podľa oblastí politiky a všetkých spôsobov riadenia. V aktualizovanom nariadení o rozpočtových pravidlách sa od Komisie vyžaduje, aby mala jedno webové sídlo, na ktorom sa konsolidujú, centralizujú a uverejňujú finančné informácie o výdavkoch EÚ v rámci všetkých troch spôsobov riadenia⁵. Malo by byť k dispozícii od VFR na obdobie po roku 2027. Až do splnenia tejto požiadavky a za predpokladu, že MVO budú správne zaregistrované, získanie spoľahlivých informácií o všetkých finančných prostriedkoch EÚ, ktoré MVO dostali, je prakticky nemožné.
- 40** Okrem toho chýbajúci spoločný identifikátor sťažuje krížovú kontrolu a konsolidáciu finančných údajov o výdavkoch EÚ. K chýbajúcemu spoločnému identifikátoru sme vyjadrili pripomienku už v našej predchádzajúcej osobitnej správe o zaradovaní na čierne listiny. Uviedli sme, že to spôsobuje problémy pri identifikácii protistrán a spárovaní ich záznamov z rôznych registrov.
- 41** Spoľahlivý prehľad finančných prostriedkov EÚ poskytnutých MVO by nielen zvýšil transparentnosť výdavkov EÚ, ale umožnil by aj analyzovať koncentráciu finančných prostriedkov EÚ. Takáto analýza by mohla byť užitočná napríklad na účely zmiernenia rizika, že nadmerná koncentrácia finančných prostriedkov EÚ v nízkom počte MVO bráni širšej účasti na tvorbe politík EÚ alebo vykonávaní programov.
- 42** Bez ohľadu na obmedzenia dostupných finančných údajov z našej analýzy vyplýva, že veľká časť finančných prostriedkov EÚ poskytnutých MVO v rámci priameho riadenia bola poskytnutá nízkemu počtu MVO. Z viac než 4 400 MVO 30 dostalo v období 2014 – 2023 viac než 40 % celkových finančných prostriedkov (t. j. 3,3 mld. EUR). Na *ilustrácii 5* je znázornená koncentrácia finančných prostriedkov EÚ poskytnutých MVO v rôznych oblastiach politiky.

⁵ Nariadenie 2024/2509, článok 38.

Ilustrácia 5 | Významnú časť finančných prostriedkov z rozpočtu EÚ priamo poskytujú Komisia 30 najväčším MVO v každej vybranej oblasti politiky

* Niektoré MVO dostali platby z viac ako jedného fondu.

Zdroj: EDA na základe finančných údajov z účtovného systému Komisie.

- 43** V roku 2024 spoluzákonodarcovia súhlasili s návrhom Komisie zaviesť granty s veľmi nízkou hodnotou ako novú kategóriu grantov s cieľom uľahčiť prístup menších projektov k financovaniu. Podľa Komisie by to malo viesť k menej akútnej koncentrácii. Žiadatelia o takéto granty – vrátane MVO – budú musieť predložiť menej dokumentov (napr. nie je potrebné preukázať finančnú spôsobilosť na realizáciu projektu).

Správcovia finančných prostriedkov EÚ overujú transparentnosť príjemcov, ale aktívne nekontrolujú, či dodržiavajú hodnoty EÚ

44 V nariadení o rozpočtových pravidlách a odvetvových právnych predpisoch sa stanovujú osobitné požiadavky na transparentnosť na prístup k finančným prostriedkom EÚ (pozri [prílohu II](#)). Komisia, členské štáty a vykonávacie orgány by mali overiť, či MVO ako príjemcovia prostriedkov EÚ spĺňajú tieto požiadavky na transparentnosť pred udelením finančných prostriedkov EÚ a počas celého trvania zmluvy o grante. V tejto časti skúmame, či Komisia, jej implementujúci partneri a orgány členských štátov:

- transparentne uskutočňovali otvorené výzvy na predkladanie žiadostí o granty,
- overili, či príjemcovia finančných prostriedkov EÚ dodržiavajú hodnoty EÚ.

A napokon sme posúdili aj transparentnosť MVO v našej vzorke, pokiaľ ide o spôsob, akým predkladajú informácie o svojich darcoch a činnostiach.

Výzvy na predkladanie návrhov v našej vzorke boli transparentné

45 Preskúmali sme právny rámec EÚ pre programy zahrnuté do rozsahu nášho auditu a identifikovali sme požiadavky prispievajúce k verejnej transparentnosti (v [prílohe II](#) sú uvedené odkazy na právne akty). Zistili sme, že tieto požiadavky boli konzistentné v jednotlivých spôsoboch riadenia, v rámci ktorých sa plní rozpočet EÚ.

46 Pri uverejňovaní výziev na predkladanie návrhov orgány poskytujúce grant (naša vzorka zahŕňala Komisiu, troch implementujúcich partnerov a šesť riadiacich orgánov pre AMIF a ESF+ vo vybraných členských štátoch) vyžadujú od žiadateľov predloženie viacerých dokumentov, aby bolo možné posúdiť ich právne postavenie (napr. stanovky a právnych zástupcov) a finančnú spôsobilosť. Okrem posúdenia spôsobilosti žiadateľov dokončiť projekt tieto dokumenty poskytujú orgánom poskytujúcim pomoc niektoré informácie o potenciálnych príjemcoch finančných prostriedkov.

47 V našom prieskume sme sa MVO pýtali, či si myslia, že požiadavky na transparentnosť na úrovni EÚ a na vnútroštátnej úrovni sú vo výzvach na predkladanie návrhov nadmerné. Viac než 90 % MVO, ktoré odpovedali, si to nemyslelo. Keď si to mysleli, išlo zväčša o menšie MVO. Poukázali najmä na ťažkopádne vnútroštátne požiadavky na podávanie správ o tom, ako sa použili finančné prostriedky, ktoré dostali.

- 48** Preskúmali sme transparentnosť výziev na predkladanie návrhov, v ktorých bolo úspešných 90 MVO zaradených do vzorky. Celkovo sme zistili, že tieto výzvy boli transparentné, keďže boli dostupné potenciálne zainteresovaným stranám, ako aj verejnosti. Uverejnené kritériá prístupu k finančným prostriedkom EÚ boli jasné.
- 49** Preskúmali sme aj kontroly Komisie a vykonávacích orgánov a rozhodnutia o žiadostiach s cieľom zistiť, do akej miery boli transparentné pri výbere príjemcov finančných prostriedkov EÚ. Dokumentácia Komisie v aplikácii eGrants, ktorá je štandardizovaná vo všetkých útvaroch a agentúrach, poskytuje dostatočnú úroveň informácií o rozhodnutiach o poskytnutí finančných prostriedkov (t. j. „prečo“ MVO dostali finančné prostriedky). V troch kontrolovaných členských štátoch sme však vo výberovom procese zaznamenali rôzne úrovne transparentnosti. Vo Švédsku metodika použitá na posudzovanie žiadostí o grant ponecháva hodnotiteľom väčší priestor na voľné uváženie ako v Nemecku a Španielsku, ktoré poskytujú viac usmernení k tomu, ako posudzovať žiadosti o grant (pozri [rámček 5](#)).

Rámček 5

Transparentnosť procesu výberu projektov sa v členských štátoch líši

V **Nemecku** riadiace orgány vedú podrobnú dokumentáciu o tom, ako boli udelené body. Tieto body sú rozdelené do podkategórií a pre každú z nich sa uvádzajú podrobné odôvodnenia. Projekty, ktoré prekročia minimálnu prahovú hodnotu, dostanú finančné prostriedky. Dokumentácia o procese výberu však nie je verejne dostupná.

V **Španielsku** riadiace orgány používajú kritériá na vyhodnotenie ponúk a objektívne kritériá uverejnené vo výzvach na predkladanie návrhov na hodnotenie žiadateľov a bodov získaných žiadateľmi. Na pridelenie bodov každému projektu používajú hodnotiaci formulár, v ktorom sa vypočíta celkové skóre na základe týchto vopred stanovených parametrov.

Vo **Švédsku** je metodika podrobného posúdenia kritérií výzvy opísaná vo vnútorných usmerneniach riadiacich orgánov, tieto však nie sú verejne dostupné. V systéme hodnotenia sa napríklad nedefinuje, čo je „silný“ alebo „slabý“ projekt, hoci ide o kritérium na udelenie finančných prostriedkov. Riadiace orgány pridelili tieto body porovnaním projektov a použitím svojho odborného úsudku.

- 50** Z niektorých grantov EÚ na prevádzku MVO sa môžu financovať činnosti zastupovania záujmov, ako je lobizmus. V našej vzorke sme zaznamenali dva prípady grantov na prevádzku financovaných z programu LIFE, ktoré zahŕňali činnosti zastupovania záujmov s tvorcami politik (pozri [rámček 6](#)). Obe MVO sú registrované v [EUTR](#) ako zástupcovia

záujmových skupín. Informácie v F&T však žiadne takéto činnosti neobsahujú. Aj keď neexistujú právne požiadavky na zverejňovanie činností zastupovania záujmov zahrnutých do grantov na prevádzku MVO, zastávame názor, že citlivá povaha týchto činností financovaných EÚ si vyžaduje dodatočnú transparentnosť.

Rámček 6

Granty na prevádzku, pri ktorých neboli zverejnené činnosti zastupovania záujmov

Pokiaľ ide o dva granty na prevádzku, systém F&T poskytuje štandardizovanú prezentáciu cieľov takýchto grantov menej podrobne ako podpísané dohody o grante, v ktorých sa opisuje konkrétna práca a akcie, ktoré musí MVO vykonať v súvislosti s financovaním, ktoré dostáva. Jeden z nami vybraných grantov na prevádzku zahŕňal činnosti zastupovania záujmov, ako je organizovanie stretnutí s poslancami Európskeho parlamentu a zástupcami Komisie na vysokej úrovni. Tieto informácie neboli zverejnené v systéme F&T.

- 51** Počas našej audítorskej práce s cieľom zmierniť riziko poškodenia dobrej povesti EÚ vydala Komisia v máji 2024 [usmernenie](#), podľa ktorého by sa v dohodách o grante nemalo vyžadovať, aby príjemcovia lobovali v inštitúciách EÚ. Keďže sa náš audit týkal finančných prostriedkov EÚ poskytnutých MVO do konca roka 2023, nepreskúmali sme vykonávanie tohto usmernenia.

Dodržiavanie hodnôt EÚ sa aktívne neoveruje

- 52** V Zmluve o Európskej únii sa ako základ EÚ stanovujú hodnoty ľudskej dôstojnosti, slobody, demokracie, rovnosti, právneho štátu a ľudských práv vrátane práv osôb patriacich k menšinám⁶. Od začiatku VFR na roky 2021 – 2027 je dodržiavanie hodnôt EÚ zmluvnou povinnosťou príjemcov, vrátane MVO, na získanie finančných prostriedkov EÚ. Očakávali by sme preto, že všetky zmluvy o grante EÚ budú obsahovať povinnosť dodržiavať hodnoty EÚ pre všetky činnosti príjemcov, nielen tie, ktoré financuje EÚ. Okrem toho očakávame, že Komisia a vykonávacie orgány budú aktívne overovať dodržiavanie povinnosti dodržiavať hodnoty EÚ. Posudzovanie dodržiavania hodnôt EÚ príjemcami má zásadný význam pre dôveryhodnosť EÚ.
- 53** Pri fondoch priameho riadenia, ktoré sme vybrali, Komisia používa model korporátnej dohody o grante, ktorý zahŕňa povinnosť príjemcov dodržiavať hodnoty EÚ

⁶ Zmluva o Európskej únii, článok 2.

vo všeobecnosti, nielen v prípade činností financovaných EÚ. Od príjemcov sa vyžaduje, aby poskytli vlastné vyhlásenia o tom, že dodržiavajú hodnoty EÚ. V rámci nepriameho riadenia Komisia uplatňuje podobný prístup od roku 2024⁷. Pokiaľ ide o zdieľané riadenie, existujú rozdiely v tom, ako vnútroštátne orgány vyžadujú, aby príjemcovia – vrátane MVO – dodržiavali hodnoty EÚ. To znamená, že situácia je menej jednotná ako v prípade priameho a nepriameho riadenia. V **tabuľke 2** sú uvedené rozdiely v tom, ako správcovia fondov EÚ overujú dodržiavanie hodnôt EÚ.

Tabuľka 2 | Komisia a riadiace orgány členských štátov overujú dodržiavanie hodnôt EÚ odlišne

Fáza	Dodržiavanie hodnôt EÚ		Priame	Nepriame ⁽¹⁾	Zdieľané ⁽²⁾
Uplatňovanie	Komisia/riadiace orgány kontrolujú, či sú stanovy MVO v súlade s hodnotami EÚ (kritériá prijatia)		✓	✓	x ⁽³⁾
	Komisia/riadiace orgány aktívne kontrolujú, či je projekt v súlade s hodnotami EÚ (kritériá oprávnenosti)		x	x	x
	Projekt získa viac bodov, ak sa zameriava na rozvoj hodnôt EÚ (kritériá na vyhodnotenie návrhov)		x	✓	x ⁽⁴⁾
Dohoda o grante / rozhodnutie o grante	Dodržiavanie hodnôt EÚ je povinnosťou na dohodu o grante/rozhodnutie o grante		✓	✓	✓
Monitorovanie	Nedodržanie hodnôt EÚ je dôvodom na vymáhanie finančných prostriedkov od príjemcu	pokiaľ ide o financovaný projekt	✓	✓	✓
		pokiaľ ide o iné činnosti MVO	✓	✓	x

⁽¹⁾ V prípade programov riadených Generálnym riaditeľstvom pre vzdelávanie, mládež, šport a kultúru od roku 2024.

⁽²⁾ V prípade troch kontrolovaných členských štátov t. j. Nemecka, Španielska a Švédsko.

⁽³⁾ Ako kritérium prijatia iba španielske riadiace orgány kontrolujú, či MVO dodržiava hodnoty EÚ.

⁽⁴⁾ Kritériá na vyhodnotenie návrhov súvisiace s vývojom hodnôt EÚ majú len španielske riadiace orgány za AMIF.

Zdroj: EDA.

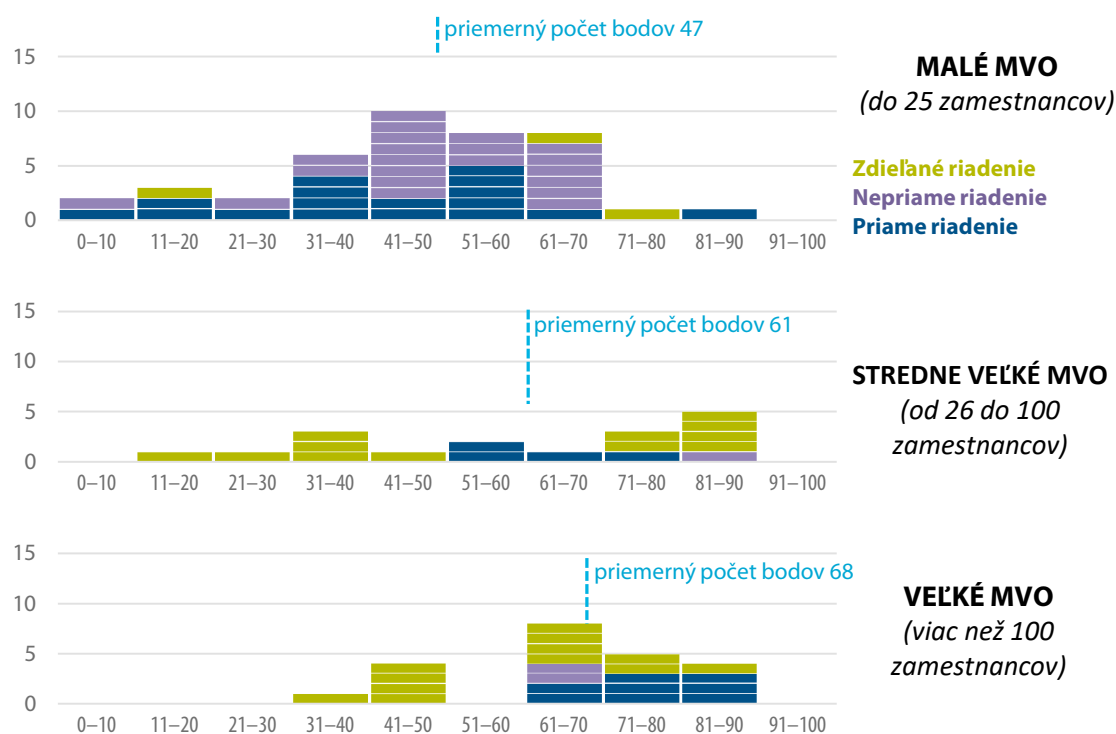
⁷ Sprievodca programom Erasmus+ k 28. novembru 2023.

- 54** V zmluvách alebo rozhodnutiach o grante sa od príjemcov vrátane MVO vyžaduje, aby dodržiavali hodnoty EÚ. Komisia a ostatné vykonávacie orgány sa spoliehajú najmä na vlastné vyhlásenia žiadateľov. Niektoré útvary Komisie a iné orgány, ktoré plnia rozpočet EÚ, systematicky nevyužívajú doplňujúce informácie, pokiaľ, podľa Komisie, nie sú na ne upozornené. V našej vzorke, okrem *ex ante* kontrol (napr. či sú stanovy príjemcov v súlade s hodnotami EÚ), kontrol situácií vyžadujúcich si vylúčenie a vyhlásení žiadateľov neexistujú dôkazy o tom, že boli použité iné zdroje informácií.
- 55** S cieľom zmierniť riziko poškodenia dobrej povesti subjektov financovaných EÚ, ktoré nedodržiavajú hodnoty EÚ, Komisia od polovice roka 2023 poskytuje odbornú prípravu a prezentácie. V roku 2024 vydala aj interné usmernenia, čo by sa malo urobiť, ak sa nedodržiavajú hodnoty EÚ. Možné opatrenia siahali od pozastavenia platieb až po zníženie alebo vypovedanie grantu, ale neuvádzalo sa, ako by sa malo kontrolovať dodržiavanie tejto povinnosti ani ako posúdiť závažnosť jej nedodržania. Napríklad v prípade zdieľaného riadenia nás švédske orgány informovali, že ešte nedostali žiadne usmernenia a vyšetrovali by len v prípade podozrenia z nedodržania pravidiel.
- 56** Na rozdiel od iných súkromných, ziskových subjektov, v prípade ktorých sa vyžadujú informácie o konečných vlastníkoch, MVO nie sú v niekoho vlastníctve, čo znamená, že nie je ľahké odpovedať na otázku, kto za nimi stojí. V súčasných právnych predpisoch EÚ sa nevyžaduje, aby Komisia a iné vykonávacie orgány kontrolovali zdroje financovania MVO. Keď sa vykonáva zákonom požadovaná kontrola finančnej stability, poskytuje správcovi finančných prostriedkov EÚ príležitosť posúdiť zdroje financovania MVO, čo im umožní identifikovať „kto za nimi stojí“ a akýkoľvek konflikt záujmov alebo riziká ohrozujúce nezávislosť MVO od konkrétnych darcov. V našej vzorke sme nenašli dôkazy o tom, že sa takáto kontrola zdrojov financovania vykonala.
- 57** Vykonali sme dodatočné overenia, napríklad kontrolu databáz externých poskytovateľov údajov (na základe verejne dostupných údajov) a priamo sme zaslali otázky MVO. Zistili sme, že verejné orgány boli hlavným zdrojom financovania pre väčšinu príjemcov. Informácie sme získali za 51 z 90 subjektov v našej vzorke. Viac než 85 % z týchto 51 MVO bolo v rokoch 2022 a 2023 financovaných prevažne z verejných zdrojov a skutočnosť, že rozpočet EÚ bol hlavným zdrojom financovania polovice z nich poukazuje na potrebu dôkladných kontrol dodržiavania hodnôt EÚ príjemcami.

Postupy transparentnosti sa v našej vzorke značne líšia, pričom väčšie MVO dosahujú lepšie výsledky

- 58** Posúdili sme transparentnosť MVO, ktoré sme vybrali do vzorky, tak, že sme preskúmali informácie, ktoré o sebe zverejnili. Naše posúdenie verejne dostupných informácií vychádzalo z [noriem](#) transparentnosti expertnej rady pre právne predpisy MVO [Konferencie medzinárodných mimovládnych organizácií](#) Rady Európy a z prístupu dvoch španielskych organizácií: *La Coordinadora de ONG para el desarrollo (CONGE)* a súkromnej nadácie, ktorá pôsobí ako nezávislý hodnotiteľ MVO (*Fundación Lealtad*). Zamerali sme sa na oblasti, ktoré poskytujú informácie o tom, kto sú MVO a čo robia. Zoskupili sme ich do štyroch častí o transparentnosti: riadiace orgány; poslanie; vízia a hodnoty; sociálna základňa a podpora; a plánovanie a podávanie správ. V [prílohe IV](#) sú uvedené podrobné informácie o metodike, ktorú sme použili na posúdenie transparentnosti MVO, a o prvkoch, ktoré prispievajú k vyššiemu počtu bodov.
- 59** MVO sa výrazne líšia, pokiaľ ide o stupeň dobrovoľnej transparentnosti. Na stupnici od 0 do 100 sme dospeli k celkovému priemernému počtu 55 bodov za MVO v našej vzorke. Jednotlivé hodnotenia sa však pohybovali v rozmedzí od 5 do 90 bodov; pozri [prílohu III](#). Z nášho posúdenia vyplýva, že MVO získali dobré bodové hodnotenie, pokiaľ ide o zverejňovanie informácií o riadiacich orgánoch a ich úlohách, víziách a hodnotách. Zvyčajne sú však menej transparentné, pokiaľ ide o ich sociálnu základňu, podporu a finančné výkazy. Hoci MVO zvyčajne zverejňujú svojich hlavných darcov, zriedka uvádzajú darované sumy a príslušné obdobia. Na [ilustrácii 6](#) je uvedené zhrnutie nášho posúdenia celkovej dobrovoľnej transparentnosti MVO a v [prílohe V](#) sa nachádzajú podrobné výsledky za každú časť, ktorú sme zohľadnili pri posudzovaní dobrovoľnej transparentnosti.

Ilustrácia 6 | Malé MVO získali v našom posúdení dobrovoľnej transparentnosti menej bodov ako stredné a veľké MVO

Pozn.: Priemerné bodové hodnotenie je založené na vzorke 90 príjemcov. Grafika zobrazuje informácie o 80 MVO, ktoré sme dokázali klasifikovať podľa veľkosti. Každá kocka predstavuje jednu MVO zo vzorky.

Zdroj: EDA.

- 60** Zistili sme, že hlavným faktorom, ktorý určuje úroveň transparentnosti MVO, je veľkosť, najmä pokiaľ ide o administratívnu kapacitu. Malé MVO v našej vzorke, t. j. tie, ktoré zamestnávajú menej než 25 osôb, získali v priemere 47 bodov, čo je pod priemerom celej vzorky (55 bodov); veľké MVO s viac než 100 zamestnancami získali v priemere 68 bodov. Sedem organizácií v našej vzorke nemalo stálych zamestnancov, pretože prijímali len zamestnancov na vykonávanie projektov, na ktoré im boli poskytnuté finančné prostriedky.
- 61** V Španielsku, ktoré je jedným z troch kontrolovaných členských štátov, sme sa stretli s rôznymi akreditačnými procesmi, ktoré môžu vykonávať MVO okrem oznamovacích povinností, ktoré im vyplývajú zo zmluvných dohôd, právnych predpisov EÚ a vnútroštátnych právnych predpisov. Akreditačné procesy sa týkajú riadenia, správy a transparentnosti MVO. Cieľom postupov akreditácie MVO v Španielsku je overiť pôvod verejných a súkromných zdrojov financovania, sociálnu základňu a podporu (vrátane skupín a subjektov, ktoré podporujú ich prácu, ako sú jednotlivci, darcovia a dobrovoľníci), hlavných darcov a siete, do ktorých MVO patria.

- 62** Španielske MVO v našej vzorke zo zdieľaného riadenia dosiahli v priemere 71 bodov. To naznačuje, že akreditačný proces by mohol byť stimulom pre MVO, aby boli transparentnejšie. Päť z 10 španielskych MVO má akreditáciu transparentnosti, štyri sú stredne veľké a jedna malá MVO. Na účely porovnania sa bodové hodnotenie nemeckých a švédskych MVO približovalo k priemeru, pričom tento typ akreditácie mala aj jedna veľká MVO z Nemecka.
- 63** Proces akreditácie s cieľom získať osvedčenie o transparentnosti nie je medzi MVO financovanými EÚ rozšírený. V našej vzorke 90 príjemcov sme našli osem MVO, ktoré majú osvedčenie o transparentnosti, ktoré vykonali súkromné subjekty nezávislé od MVO. Dve rôzne španielske organizácie špecializujúce sa na riadenie MVO a transparentnosť osvedčili päť španielskych MVO, zatiaľ čo švédská organizácia špecializujúca sa na získavanie finančných prostriedkov pre MVO osvedčila jednu MVO zo Švédska. Našli sme aj jednu MVO z Nemecka a ďalšiu z Belgicka s osvedčeniami o transparentnosti udelenými certifikačnými organizáciami v ich príslušných krajinách.
- 64** Nezistili sme žiadne významné rozdiely v bodovom hodnotení dobrovoľnej transparentnosti MVO v súvislosti so spôsobom riadenia, v rámci ktorého boli financované. MVO financované v rámci nepriameho riadenia dosiahli o niečo nižšie bodové hodnotenie, najmä preto, že sú malé, pričom mnohé zamestnávali menej ako päť ľudí. Dôvodom je, že tá časť našej vzorky, ktorá zahŕňa nepriamy spôsob riadenia, je financovaná z programov Erasmus+ a ESC, v ktorých sú často príjemcami malé MVO.

Túto správu prijala komora V, ktorej predsedá Jan Gregor, člen Dvora audítorov, v Luxemburgu na svojom zasadnutí dňa 25. februára 2025.

Za dvor audítorov

Tony Murphy
predseda

Prílohy

Príloha I – O tomto audite

Podpora MVO zo strany EÚ a uplatniteľné požiadavky na transparentnosť

- 01** V [Zmluve o Európskej únii](#) sa zdôrazňuje, že je dôležité, aby sa udržiaval otvorený, transparentný a pravidelný dialóg s reprezentatívnymi združeniami a občianskou spoločnosťou¹, ktorej podskupinou sú MVO. Hoci príklady organizácií občianskej spoločnosti zahŕňajú odborové zväzy, združenia zamestnávateľov a náboženské inštitúcie, charakteristickou črtou MVO je, že sa očakáva, že budú fungovať nezávisle od vplyvu vlády. MVO sú väčšinou zapojené do oblastí sociálneho začlenenia, rovnakých príležitostí, rodovej rovnosti, ochrany klímy a životného prostredia a výskumu a inovácií, a to buď v rámci vonkajšej činnosti EÚ, alebo vnútorných politík EÚ. Komisia je odhodlaná podporovať organizácie občianskej spoločnosti v ich úlohe pri tvorbe demokratickej politiky a silnejšej Európy prostredníctvom financovania z prostriedkov EÚ a rôznych politických iniciatív².
- 02** Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD) vymedzuje MVO ako akýkoľvek neziskový subjekt organizovaný na dosiahnutie spoločných cieľov a ideálov bez významnej kontrolnej účasti alebo zastúpenia vlády³. V niektorých členských štátoch sú MVO vymedzené zákonom a v iných na základe povahy ich činností. V našej osobitnej správe z roku 2018 o financovaní MVO zo strany EÚ so zameraním na vonkajšiu činnosť sme uviedli, že hoci sa pojem „mimovládna organizácia“ vo veľkej miere používa, neexistuje spoločné vymedzenie z hľadiska rozsahu činností financovaných EÚ. Odporučili sme, aby Komisia stanovila jasné kritériá na identifikáciu MVO s cieľom zvýšiť spoľahlivosť finančných údajov o financovaní MVO z prostriedkov EÚ. Takisto sme odporučili zlepšiť informácie o finančných prostriedkoch implementovaných MVO, aby sa zabezpečilo ich

¹ Zmluva o Európskej únii, článok 11.

² Webové sídlo Komisie.

³ *Development Assistance Committee Members and Civil Society*, OECD, 2020, s. 28.

presné uverejnenie, a overiť uplatňovanie pravidiel poskytovania čiastkových grantov. Komisia tieto odporúčania vo veľkej miere vykonala⁴.

- 03** V septembri 2024 spoluzákonodarcovia EÚ aktualizovali [nariadenie o rozpočtových pravidlách](#), pričom v článku 2 ods. 49 vymedzili MVO takto: „*mimovládna organizácia*“ je dobrovoľná a nezisková organizácia, ktorá je nezávislá od vlády a ktorá nie je politickou stranou ani odborovou organizáciou“. Keďže sa vymedzenie pojmu zaviedlo s cieľom zvýšiť transparentnosť v súvislosti s príjemcami finančných prostriedkov EÚ, ktorými sú MVO⁵, spoluzákonodarcovia takisto stanovujú, že žiadatelia o grant EÚ budú musieť uviesť, či spĺňajú toto vymedzenie.
- 04** MVO nie sú homogénnou skupinou. Môžu to byť malé organizácie vykonávajúce činnosti na miestnej úrovni alebo veľké medzinárodné MVO pôsobiace v mnohých krajinách. Niektoré MVO majú ročný rozpočet nižší ako 10 000 EUR a zamestnávajú zamestnancov len na vykonávanie konkrétnych projektov, zatiaľ čo iné organizácie majú ročný rozpočet viac než 1 mld. EUR a niekoľko tisíc zamestnancov.
- 05** MVO môžu získať granty EÚ, napríklad na realizáciu projektu EÚ. Zároveň môžu byť aj „zástupcami záujmových skupín“ (organizácie, združenia, skupiny a samostatne zárobkovo činné osoby), ktoré vykonávajú niektoré činnosti s cieľom ovplyvniť politiku a rozhodovanie EÚ. K júnu 2024 bolo v EUTR zaregistrovaných viac než 3 500 MVO, platforiem, sietí a podobných organizácií. Viac než 900 z nich získalo granty EÚ v období 2021 – 2023⁶. Po škandále „Katargate“ v roku 2022 vzrástol tlak na posilnenie noriem transparentnosti pre MVO, ktoré dostávajú finančné prostriedky EÚ. So zreteľom na túto obavu prijal Európsky parlament v januári 2024⁷ uznesenie, v ktorom naliehavo vyzýva na zlepšenie transparentnosti a zodpovednosti pri rozdeľovaní finančných prostriedkov EÚ príjemcom vrátane MVO.

⁴ Správa EDA o výkonnosti rozpočtu EÚ – Stav na konci roka 2021.

⁵ Nariadenie 2024/2509, odôvodnenie 8.

⁶ Oficiálny portál pre európske údaje.

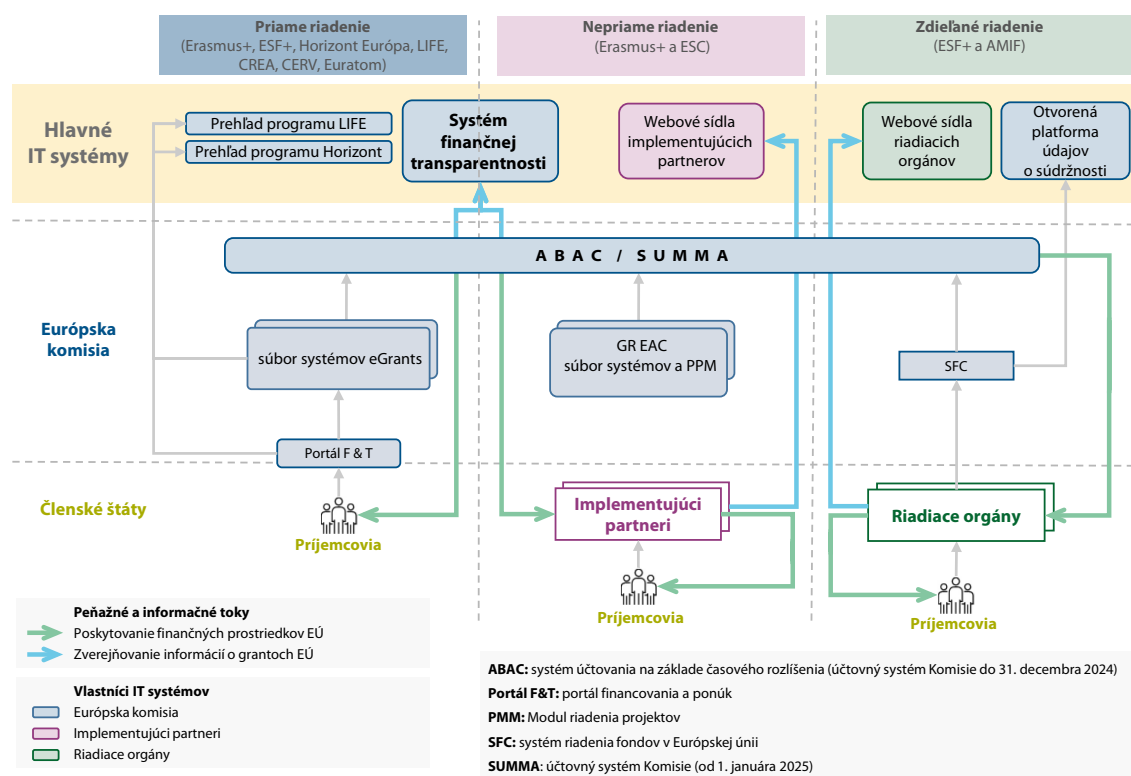
⁷ Uznesenie Európskeho parlamentu zo 17. januára 2024 o transparentnosti a zodpovednosti mimovládnych organizácií financovaných z rozpočtu EÚ (2023/2122(INI)).

- 06** Na základe medzinárodných noriem⁸ je cieľom verejnej transparentnosti poskytovanie náležitých informácií občanom, aby mohli brať verejných činiteľov s rozhodovacou právomocou na zodpovednosť. Transparentnosť zahŕňa nielen informácie o tom, komu, prečo a na aký účel boli poskytnuté finančné prostriedky EÚ, ale aj o tom, ako sa použili, a o príslušných sumách. Splnenie požiadaviek na transparentnosť zahŕňa faktory uvedené na *ilustrácii 1*.
- 07** V nariadení o rozpočtových pravidlách sa stanovuje transparentnosť ako jedna z hlavných rozpočtových zásad, pričom sa od Komisie vyžaduje, aby vhodným a včasným spôsobom⁹ sprístupnila informácie o finančných prostriedkoch EÚ. Obsahuje osobitné požiadavky na transparentnosť, aby Komisia a orgány, ktoré plnia rozpočet EÚ, zverejňovali informácie o príjemcoch finančných prostriedkov EÚ v rámci priameho riadenia. V prípade postupov riadenia grantov a zmlúv sú v nariadení o rozpočtových pravidlách a odvetvových právnych predpisoch stanovené dodatočné požiadavky na transparentnosť. Niektoré členské štáty majú vlastné dodatočné požiadavky na transparentnosť. MVO môžu takisto samoregulovať svoje postupy v oblasti transparentnosti a poskytovať informácie z vlastnej iniciatívy. Ďalšie informácie o požiadavkách EÚ na transparentnosť sú uvedené v *prílohe II*.
- 08** FTS je verejne dostupná databáza príjemcov finančných prostriedkov z rozpočtu EÚ. Zverejňujú sa v nej finančné informácie o transakciách prvej úrovne v rámci priameho a nepriameho riadenia. Je hlavným nástrojom transparentnosti za príjemcov finančných prostriedkov EÚ, na ktorých sa vzťahujú tieto dva spôsoby riadenia. Označenie subjektu ako MVO v systéme FTS je založené na vlastnom vyhlásení príjemcov finančných prostriedkov EÚ. Od implementujúcich partnerov a orgánov členských štátov sa vyžaduje, aby na svojich webových sídlach zverejňovali informácie o finančných prostriedkoch EÚ, ktoré poskytli príjemcom. Na *ilustrácii 1* sú uvedené hlavné informačné systémy, ktoré Komisia a iné vykonávacie orgány používajú na zverejňovanie informácií o financovaní z prostriedkov EÚ.

⁸ OECD (2017), *OECD Budget Transparency Toolkit: Practical Steps for Supporting Openness, Integrity and Accountability in Public Financial Management*, OECD Publishing, Paríž; Medzinárodný menový fond; a Transparency International.

⁹ Nariadenie 2024/2509, článok 38.

Ilustrácia 1 | Na zverejňovanie informácií o financovaní EÚ sa používajú viaceré informačné systémy

Zdroj: EDA.

Finančné prostriedky EÚ poskytnuté MVO

- 09** EÚ poskytuje MVO finančné prostriedky najmä vo forme grantov, na ktoré sú oprávnené rôzne typy príjemcov. MVO preto musia spĺňať požiadavky EÚ na transparentnosť (*príloha II*), ktoré sa vzťahujú na všetky typy príjemcov.
- 10** V období 2021 – 2023 Komisia v systéme FTS uviedla, že pre MVO vyčlenila 3,4 mld. EUR z finančných prostriedkov, ktoré riadila priamo na vnútorné politiky, a 1,4 mld. EUR na opatrenia riadené nepriamo prostredníctvom jej implementujúcich partnerov. Tieto sumy, ktoré dostalo 5 000 MVO, spolu predstavujú 5 % všetkých priamo a nepriamo riadených výdavkov v rámci vnútorných politík. Z týchto súm Komisia vyčlenila 261 mil. EUR výlučne pre MVO vo forme grantov na prevádzku.
- 11** Informácie o financovaní EÚ poskytnutého MVO v rámci programov zdieľaného riadenia nie sú konsolidované a dostupné na úrovni EÚ. Na našu žiadosť členské štáty uviedli,

že v období 2021 – 2023 poskytli MVO 2,6 mld. EUR z dvoch najväčších zdrojov financovania EÚ približne 7 500 MVO:

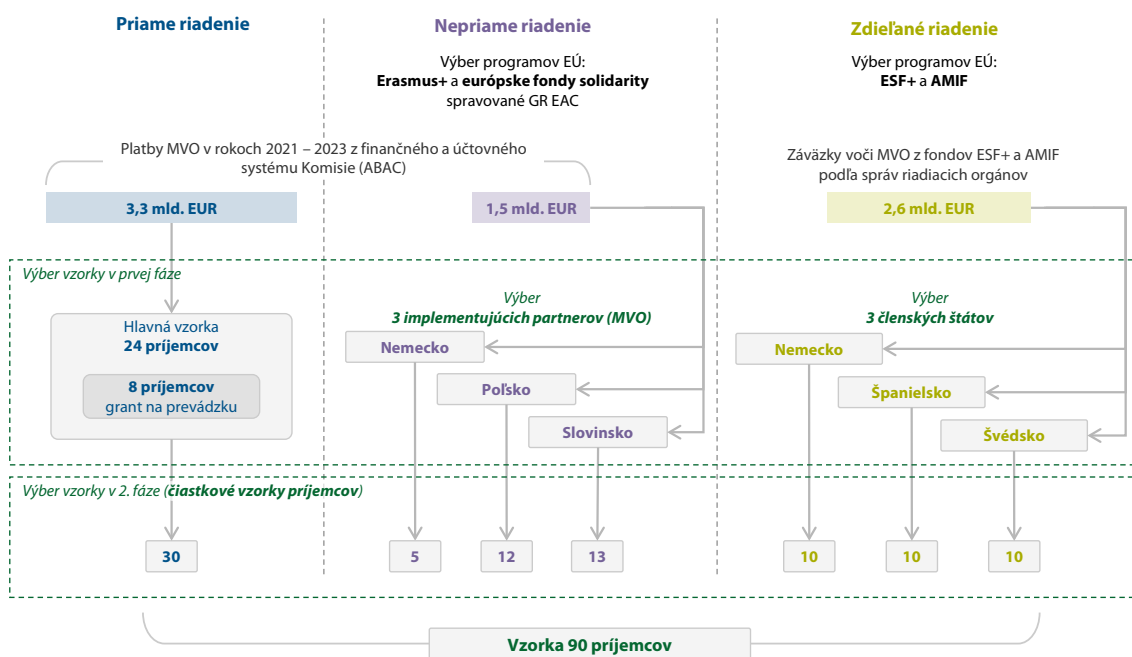
- 2,2 mld. EUR z ESF+, čo je viac než 2 % z celkovej sumy 95,1 mld. EUR viazaných do konca roka 2023,
- a 0,4 mld. EUR z AMIF, čo je viac než 7 % z celkovej sumy 5,5 mld. EUR viazaných do konca roka 2023.

Rozsah auditu a audítorský prístup

- 12** Vzhľadom na výzvu Európskeho parlamentu na väčšiu transparentnosť a zodpovednosť za financovanie EÚ, dôležitú úlohu MVO pri tvorbe demokratickej politiky a cieľ nariadenia o rozpočtových pravidlách z roku 2024, ktorým je zlepšiť transparentnosť, pokiaľ ide o príjemcov finančných prostriedkov EÚ, ktorí sú MVO (pozri bod 03), sme sa rozhodli posúdiť transparentnosť financovania EÚ poskytnutého MVO v rámci vnútorných politik EÚ.
- 13** Osobitne sme preskúmali, či Komisia, jej implementujúci partneri a členské štáty:
- zozbierali a zverejnili spoľahlivé údaje o finančných prostriedkoch EÚ poskytnutých MVO,
 - primerane posúdili hlavné požiadavky na transparentnosť pre MVO, ktoré dostávajú finančné prostriedky EÚ, ako aj to, či dodržiavajú hodnoty EÚ.
- 14** Rozsah nášho auditu zahŕňal financovanie vnútorných politik EÚ v období 2021 – 2023. Preskúmali sme financovanie EÚ poskytnuté MVO v rámci všetkých spôsobov riadenia: priame alebo nepriame riadenie (prostredníctvom implementujúcich partnerov) Komisiou a v rámci zdieľanej zodpovednosti s členskými štátmi (prostredníctvom vnútroštátnych alebo regionálnych orgánov). V tejto správe používame pojem „vnútorné politiky“ pre všetky programy EÚ okrem vonkajšej činnosti (okruh 6: Susedstvo a svet). Audit zahŕňal nasledujúce hlavné vnútorné politiky a programy EÚ s financovaním MVO:
- „Investovanie do ľudí, sociálnej súdržnosti a hodnôt“: ESF+, Erasmus+, ESC, CREA a CERV,
 - „Výskum a inovácie“: Horizont Európa a výskumný a vzdelávací program Euratomu,
 - „Azyl, migrácia a integrácia“: AMIF,
 - „Životné prostredie a ochrana klímy“: LIFE.

- 15** Z rozsahu nášho auditu sme vylúčili vonkajšiu politiku EÚ, pretože sa na ňu vzťahovala naša správa z roku 2018 o financovaní MVO¹⁰ zo strany EÚ, ktorú sme následne kontrolovali v roku 2021¹¹.
- 16** Posúdili sme spoľahlivosť informácií uverejnených Komisiou, jej implementujúcimi partnermi a orgánmi členských štátov o financovaní MVO z prostriedkov EÚ tak, že sme ich zosúlادili s podkladovými údajmi za náhodnú vzorku 90 príjemcov. Na *ilustrácii 2* je opísaný výber vzorky a jej rozčlenenie. Naša vzorka zahŕňala všetky tri spôsoby riadenia s 30 príjemcami za každý spôsob riadenia (pozri *prílohu III*). S cieľom získať názory MVO na požiadavky EÚ na transparentnosť sme zaslali dotazník našej vzorky príjemcov a konzultovali sme s ďalšími štyrmi MVO alebo združeniami MVO. Posúdili sme aj to, či sa tieto informácie dali ľahko použiť na účely ďalšej analýzy. Okrem toho sme posúdili hlavné systémy, ktoré Komisia, jej implementujúci partneri a orgány členských štátov používajú na zhromažďovanie informácií o všetkom financovaní zo strany EÚ.

Ilustrácia 2 | Výber našej vzorky

Zdroj: EDA.

¹⁰ Osobitná správa 35/2018.

¹¹ Správa o výkonnosti rozpočtu EÚ – Stav na konci roka 2021.

- 17** S cieľom získať dôkazy o tom, či správcovia finančných prostriedkov EÚ primerane posúdili hlavné požiadavky na transparentnosť pre MVO (pozri [prílohu II](#)), sme preskúmali nielen zavedené postupy, ale aj spôsob, akým kontrolovali našu vzorku 90 príjemcov. Zahrňalo to posúdenie, či boli rozhodnutia o grante odôvodnené transparentne a obsahovali podobnú úroveň informácií za rôzne fondy EÚ. Preskúmali sme aj to, či sú systémy, ktoré zaviedli správcovia finančných prostriedkov EÚ na kontrolu dodržiavania hodnôt EÚ príjemcami spoľahlivé a či dokážu odhaliť možné porušenia.
- 18** S cieľom ďalej doplniť našu prácu sme uskutočnili rozhovory so zamestnancami Generálneho riaditeľstva Komisie pre rozpočet; GR EMPL; Generálneho riaditeľstva pre výskum a inováciu; Generálneho riaditeľstva pre migráciu a vnútorné záležitosti; CINEA; Výkonnej agentúry Európskej rady pre výskum a Európskej výkonnej agentúry pre zdravie a digitalizáciu. Takisto sme zaslali dotazníky národným a regionálnym orgánom s cieľom získať informácie o financovaní EÚ poskytnutom MVO v rámci zdieľaného riadenia, a o vnútroštátnych požiadavkách na transparentnosť a súvisiacich systémoch kontrol.
- 19** Na audítorské návštevy sme vybrali tri členské štáty (Nemecko, Španielsko a Švédsko). Naším hlavným výberovým kritériom bola významnosť finančných prostriedkov EÚ vyčlenených pre MVO v týchto krajinách v období 2021 – 2023 s cieľom získať vyváženú analýzu. Okrem toho sme použili techniky analýzy údajov na vykonanie krížových kontrol medzi príslušnými systémami, databázami a portálmi obsahujúcimi finančné informácie o financovaní MVO zo strany EÚ.

Príloha II – Právny základ EÚ pre požiadavky na transparentnosť za vybrané programy EÚ

Nariadenia EÚ, ktorými sa stanovujú požiadavky na transparentnosť

Požiadavka na transparentnosť	Nariadenie o rozpočtových pravidlách z roku 2018	Nariadenie o spoločných ustanoveniach	Právny základ pre iné programy EÚ
Udeľovať granty na základe uverejnených výziev na predkladanie návrhov	Článok 189	Článok 49	
Uverejňovať informácie o príjemcoch finančných prostriedkov a iné informácie	Článok 38	Článok 48	
Viditeľnosť finančných prostriedkov EÚ	Článok 63 ods. 1, článok 154 ods. 2 a článok 201	Články 46 a 47	
Potvrdiť prijatie finančných prostriedkov EÚ		Článok 50	<p>Článok 21 nariadenia č. 1293/2013 (LIFE)</p> <p>Článok 51 nariadenia 2021/695 (Horizont Európa)</p> <p>Článok 25 nariadenia 2021/817 (Erasmus+)</p> <p>Článok 22 nariadenia 2021/888 (Európsky zbor solidarity)</p> <p>Článok 20 nariadenia 2021/692 (Občania, rovnosť, práva a hodnoty)</p> <p>Článok 23 nariadenia 2021/818 (Kreatívna Európa)</p>

Zdroj: EDA.

Príloha III – Základné informácie o subjektoch v našej vzorke

Informácie o subjektoch zaradených do našej vzorky za 14 krajín

Referencia vzorky	Krajina	Program EÚ	Výška grantu (tis. EUR)	Veľkosť (počet zamestnancov)	Osvedčenie o transparentnosti	Naše celkové bodové hodnotenie transparentnosti
DM01	ES	Horizont Európa	5 460	veľká	Nie	80
DM02	ES	Horizont Európa	2 241	veľká	Nie	65
DM03	BE	Erasmus+	140	malá	Nie	60
DM04	BE	Horizont Európa	4 187	malá	Nie	5
DM05	FR	Erasmus+	2 220	stredná	Nie	50
DM06	SE	CREA	160	malá	Nie	55
DM07	AT	ERASMUS+	280	<i>Nie je k dispozícii</i>	Nie	65
DM08	DE	Horizont Európa	7 317	veľká	Nie	60
DM09	BE	CREA	1 153	malá	Áno	90
DM10	BE	ESF+	174	malá	Nie	40
DM11	DE	Horizont Európa	975	veľká	Nie	80
DM12	MT	Horizont Európa	1 061	malá	Nie	15
DM13	DE	Horizont Európa	8 865	veľká	Nie	90
DM14	PT	Horizont Európa	1 625	veľká	Nie	90
DM15	AT	CERV	503	malá	Nie	60
DM16	SK	CERV	257	malá	Nie	20
DM17	DE	CERV	525	malá	Nie	55
DM18	IT	Erasmus+	86	<i>Nie je k dispozícii</i>	Nie	70
DM19	IT	LIFE	1 580	<i>Nie je k dispozícii</i>	Nie	30
DM20	EL	ISF	283	malá	Nie	35

Referencia vzorky	Krajina	Program EÚ	Výška grantu (tis. EUR)	Veľkosť (počet zamestnancov)	Osvedčenie o transparentnosti	Naše celkové bodové hodnotenie transparentnosti
DM21	DE	EURATOM	102 000	<i>Nie je k dispozícii</i>	Nie	75
DM22	BE	Erasmus+	125	malá	Nie	50
DM23	BE	ESF+	1 023	malá	Nie	35
DM24	FR	CREA	255	malá	Nie	25
DM25	BE	CREA	483	malá	Nie	40
DM26	BE	ESF+	816	malá	Nie	55
DM27	SE	ESF+	165	malá	Áno	70
DM28	BE	LIFE	700	stredná	Nie	75
DM29	DE	LIFE	700	stredná	Nie	55
DM30	IL	Horizont Európa	1 300	veľká	Nie	80
IM01	DE	Erasmus+	213 200	veľká	Nie	70
IM02	PL	Erasmus+	200 722	veľká	Nie	60
IM03	SI	Erasmus+	7 665	<i>Nie je k dispozícii</i>	Nie	45
IM04	SI	Erasmus+	151	malá	Nie	65
IM05	SI	Erasmus+	23	malá	Nie	40
IM06	SI	Erasmus+	60	malá	Nie	40
IM07	SI	ESC	28	<i>Nie je k dispozícii</i>	Nie	55
IM08	SI	ESC	7	malá	Nie	65
IM09	SI	ESC	28	malá	Nie	60
IM10	SI	Erasmus+	44	<i>Nie je k dispozícii</i>	Nie	50
IM11	SI	Erasmus+	120	malá	Nie	70
IM12	SI	Erasmus+	10	malá	Nie	65
IM13	SI	ESC	48	malá	Nie	45
IM14	SI	Erasmus+	309	malá	Nie	55
IM15	SI	Erasmus+	29	malá	Nie	55
IM16	PL	Erasmus+	39	malá	Nie	30
IM17	PL	Erasmus+	60	malá	Nie	5

Referencia vzorky	Krajina	Program EÚ	Výška grantu (tis. EUR)	Veľkosť (počet zamestnancov)	Osvedčenie o transparentnosti	Naše celkové bodové hodnotenie transparentnosti
IM18	PL	ESC	30	malá	Nie	45
IM19	PL	Erasmus+	57	malá	Nie	50
IM20	PL	Erasmus+	29	malá	Nie	45
IM21	PL	Erasmus+	400	malá	Nie	85
IM22	PL	Erasmus+	32	malá	Nie	60
IM23	PL	Erasmus+	25	malá	Nie	45
IM24	PL	Erasmus+	52	malá	Nie	50
IM25	PL	Erasmus+	29	malá	Nie	45
IM26	PL	Erasmus+	250	malá	Nie	65
IM27	DE	Erasmus+	291	<i>Nie je k dispozícii</i>	Nie	35
IM28	DE	Erasmus+	810	<i>Nie je k dispozícii</i>	Nie	60
IM29	DE	Erasmus+	731	<i>Nie je k dispozícii</i>	Nie	70
IM30	DE	Erasmus+	400	malá	Nie	45
SM01	DE	AMIF	1 771	stredná	Nie	40
SM02	DE	AMIF	9 742	stredná	Nie	40
SM03	DE	AMIF	12 142	malá	Nie	75
SM04	DE	AMIF	1 922	<i>Nie je k dispozícii</i>	Nie	25
SM05	DE	AMIF	707	veľká	Nie	65
SM06	DE	ESF+	3 648	<i>Nie je k dispozícii</i>	Nie	50
SM07	DE	ESF+	2 866	veľká	Áno	60
SM08	DE	ESF+	290	<i>Nie je k dispozícii</i>	Nie	50
SM09	DE	ESF+	23 559	stredná	Nie	45
SM10	DE	ESF+	63	<i>Nie je k dispozícii</i>	Nie	55
SM11	ES	AMIF	95	stredná	Áno	85
SM12	ES	AMIF	156	veľká	Nie	85
SM13	ES	AMIF	49	stredná	Áno	80

Referencia vzorky	Krajina	Program EÚ	Výška grantu (tis. EUR)	Veľkosť (počet zamestnancov)	Osvedčenie o transparentnosti	Naše celkové bodové hodnotenie transparentnosti
SM14	ES	AMIF	159	malá	Nie	70
SM15	ES	AMIF	84	veľká	Nie	50
SM16	ES	ESF+	13 591	stredná	Nie	75
SM17	ES	ESF+	46 670	veľká	Nie	80
SM18	ES	ESF+	33 800	stredná	Áno	90
SM19	ES	ESF+	18 506	stredná	Áno	85
SM20	ES	ESF+	4 000	malá	Áno	15
SM21	SE	ESF+	2 253	veľká	Nie	50
SM22	SE	ESF+	5 512	veľká	Nie	80
SM23	SE	ESF+	269	veľká	Nie	50
SM24	SE	ESF+	1 238	stredne veľká	Nie	15
SM25	SE	ESF+	1 353	stredne veľká	Nie	35
SM26	SE	AMIF	5 536	veľká	Nie	70
SM27	SE	AMIF	818	veľká	Nie	50
SM28	SE	AMIF	280	veľká	Nie	35
SM29	SE	AMIF	5 654	veľká	Nie	70
SM30	SE	AMIF	1 809	stredná	Nie	85

Zdroj: EDA.

Príloha IV – Opis metodiky, ktorú sme použili na posúdenie dobrovoľnej transparentnosti MVO

V našom posúdení MVO zaradených do vzorky sme preskúmali informácie, ktoré verejnosti umožňujú pochopiť, kto sú tieto MVO a čo robia.

Vyhľadali sme informácie o tom, ako MVO fungujú a ako vykonávajú prácu (finančné a ľudské zdroje); aké sú interné procesy, rozhodnutia a dosiahnuté výsledky; a ako sa tieto informácie otvorene a jasne šíria, aby ich každá zainteresovaná strana mohla ľahko nájsť.

Metodika

Pri vypracovaní našej metodiky sme zohľadnili normy transparentnosti odbornej rady pre právne [normy mimovládnych organizácií Konferencie medzinárodných mimovládnych organizácií](#) Rady Európy a prístupy dvoch španielskych organizácií: [CONGE](#) a [Fundación Lealtad](#).

Posúdenie sme rozdelili do štyroch častí podobných metóde CONGE týkajúcej sa transparentnosti a dobrej správy vecí verejných (pozri „riadiaci orgán“, „misia, vízia a hodnoty“, „sociálna základňa a podpora“ a „plánovanie a podávanie správ“), keďže sa vzťahuje na hlavné platné normy Rady Európy a poskytuje konkrétne otázky za každú časť. Vyhodnotili sme verejne dostupné informácie za 90 MVO v našej vzorke a za každú časť sme udelili maximálne 100 bodov (pozri [tabuľku](#)). Celkový počet bodov je priemerom bodov získaných v každej zo štyroch častí.

Hodnotiaca tabuľka EDA pre dobrovoľné opatrenia v oblasti transparentnosti MVO

Oblasť Otázka Maximálny počet bodov		
Riadiaci orgán	Je zloženie riadiaceho orgánu prístupné a verejne dostupné?	30
	Sú známe prepojenia/väzby s inými inštitúciami?	30
	Je organizačná schéma prístupná a verejne dostupná?	10
	Sú stanovy a príslušné nariadenia prístupné a verejne dostupné?	30
Poslanie, vízia a hodnoty	Sú poslanie, vízia a hodnoty prístupné, verejne dostupné a v súlade s hodnotami EÚ?	75
	Sú informácie o historických zmenách prístupné a verejne dostupné?	10
	Sú kódexy správania (interné alebo prevzaté) prístupné, verejne dostupné, v súlade s hodnotami EÚ a s mechanizmami na riadne potenciálnych konfliktov záujmov?	15

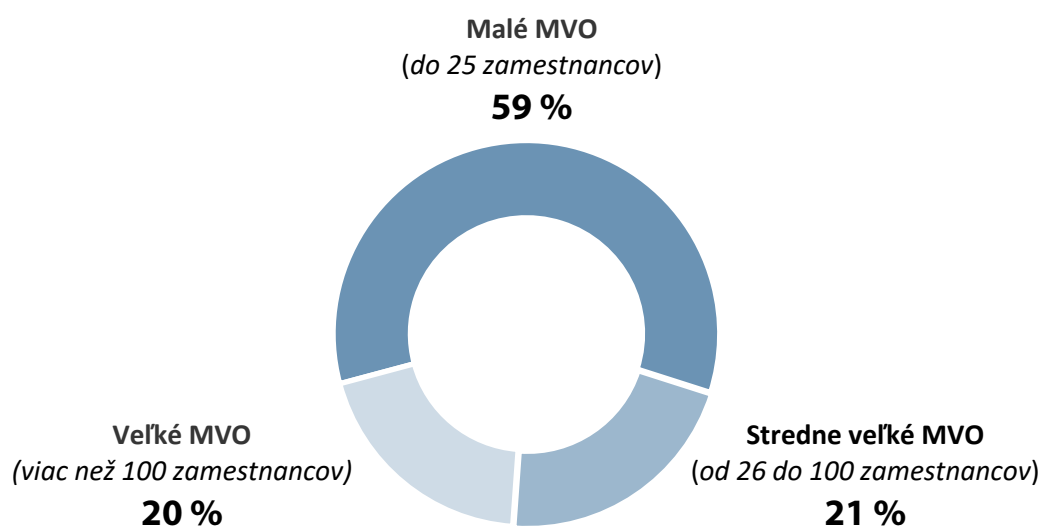
Oblasť Otázka Maximálny počet bodov		
Sociálna základňa a podpora	Sú skupiny a subjekty, ktoré oficiálne podporujú prácu MVO, zverejnené na jej webovom sídle?	25
	Sú kvantitatívne údaje o zamestnancoch MVO verejne dostupné?	15
	Existuje verejný a prístupný zoznam sietí alebo federácií, do ktorých MVO patrí?	15
	Je zoznam verejných a súkromných právnych subjektov, ktoré financujú MVO, prístupný a verejne dostupný?	10
	Sú dostupné kanály na vyžiadanie informácií a podávanie sťažností týkajúcich sa MVO?	15
	Sú informácie o územnom pôsobení MVO (ústredie) dostupné a verejne dostupné?	10
	Existuje verejný a dostupný zoznam verejnej pomoci a verejných a súkromných dotácií?	10
Plánovanie a podávanie správ	Je strategické plánovanie prístupné a verejne dostupné?	20
	Je ročná účtovná závierka MVO prístupná a verejne dostupná?	25
	Existuje prístupná a verejne dostupná správa o činnosti?	15
	Podáva MVO správu o pôvode a použití finančných prostriedkov, ktoré dostáva?	15
	Poskytujú správy o činnosti informácie o všetkých programoch a projektoch?	15
	Je politika MVO v oblasti finančných investícií verejne dostupná?	10

Zdroj: EDA na základe metódy CONGE týkajúcej sa transparentnosti a dobrej správy vecí verejných.

Príloha V – Výsledky nášho posúdenia dobrovoľnej transparentnosti MVO

Posúdili sme vzorku príjemcov. Na *ilustrácii 1* je zobrazená veľkosť vybraných MVO.

Ilustrácia 1 | Väčšinu našej vzorky tvorili malé MVO

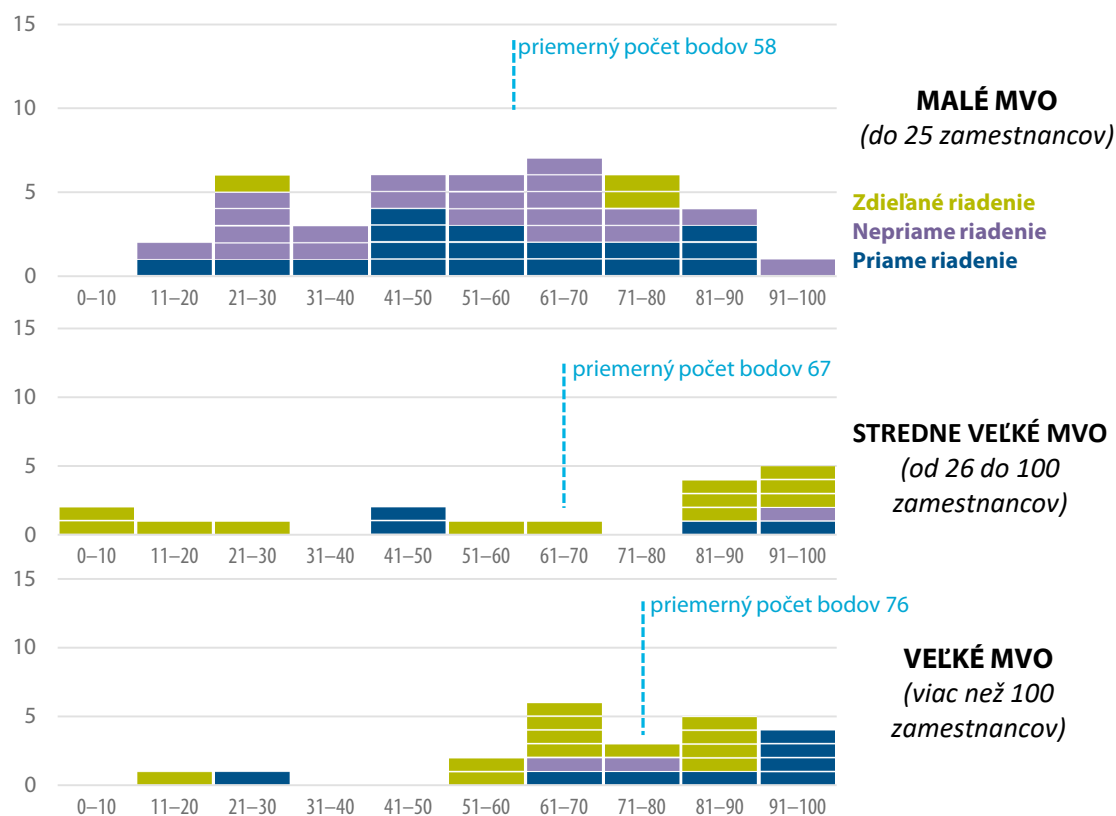
Zdroj: EDA na základe prieskumu MVO.

Riadiaci orgán

V tejto časti je priemerný počet 65 bodov a medián 70 bodov, čo je spôsobené vysokým počtom bodov, ktoré dosiahli MVO financované prostredníctvom priameho a zdieľaného riadenia. Bez ohľadu na veľkosť a spôsob riadenia dosiahlo niekoľko MVO 91 až 100 bodov. Najnižšie skóre – 40 bodov alebo menej – získali malé MVO, ktoré sú väčšinou financované v rámci nepriameho riadenia.

Zverejňovanie prepojení alebo väzieb s inými inštitúciami a dostupnosť stanov významne prispeli k vyššiemu bodovému hodnoteniu.

Ilustrácia 2 | Počet bodov za transparentnosť v časti „Riadiaci orgán“

Pozn.: Priemerné bodové hodnotenie je založené na vzorke 90 príjemcov. Grafika znázorňuje informácie o 80 MVO, jedna kocka za každú MVO, ktorú sme dokázali klasifikovať podľa veľkosti.

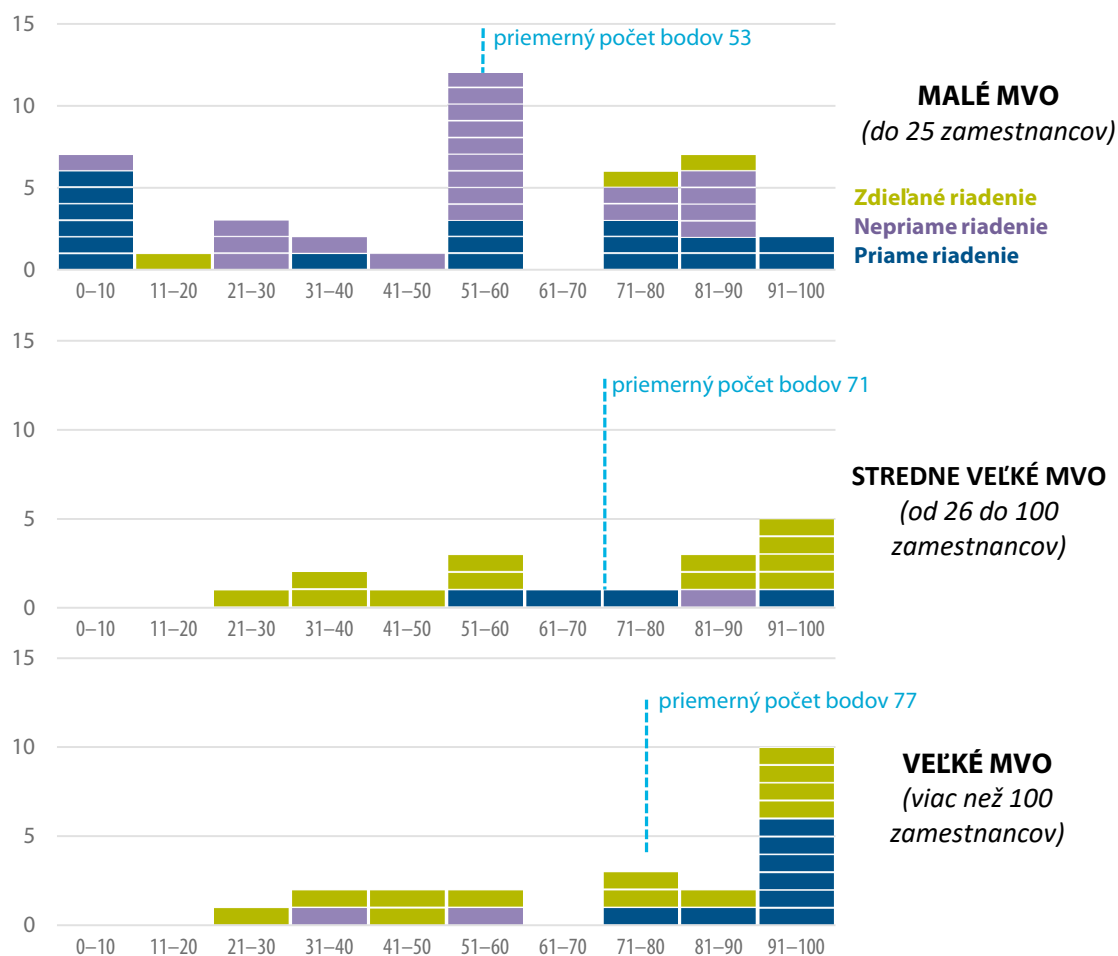
Zdroj: EDA.

Poslanie, vízia a hodnoty

Vďaka informáciám dostupným online sa dosiahol lepší celkový priemerný počet bodov a medián (64 a 63). V tejto časti dosiahlo osem MVO maximálny počet 100 bodov (šesť v rámci priameho riadenia a dve v rámci zdieľaného riadenia). Naopak, najnižší počet bodov mali malé MVO, pričom 11 získalo 30 bodov alebo menej.

Jasné vyjadrenie jej poslania, vízie a hodnôt bolo rozhodujúce pre to, aby MVO získala vysoký počet bodov. To umožňuje nielen určiť identitu MVO, ale aj zabezpečiť relevantnosť vymedzenia pojmu MVO.

Ilustrácia 3 | Počet bodov za transparentnosť v časti „Poslanie, vízia a hodnoty“

Pozn.: Priemerné bodové hodnotenie je založené na vzorke 90 príjemcov. Grafika znázorňuje informácie o 80 MVO, jedna kocka za každú MVO, ktorú sme dokázali klasifikovať podľa veľkosti.

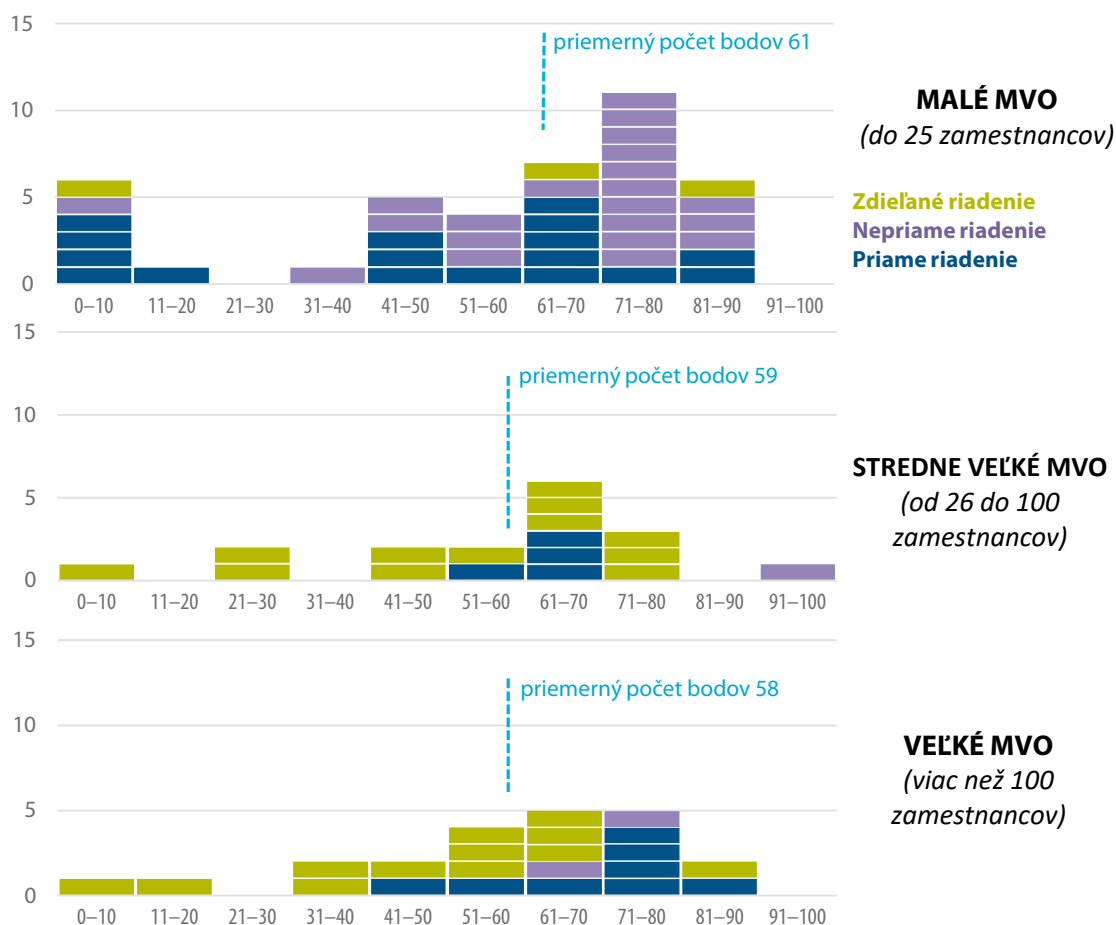
Zdroj: EDA.

Sociálna základňa a podpora

Rôzne počty bodov v tejto časti poukazujú na to, že postupy transparentnosti v MVO zaradených do našej vzorky sa líšia. Väčšina z 28 MVO, ktoré dosiahli viac než 71 bodov, bola financovaná v rámci nepriameho riadenia (15 MVO) vrátane jedinej, ktorá získala 100 bodov. 15 MVO so 40 bodmi alebo menej bodmi prispelo k nižšiemu priemeru (58) ako v predchádzajúcich častiach, ale medián (65) zostáva vyrovnaný.

Na získanie vyššieho počtu bodov bolo rozhodujúce, kto stojí za MVO, či už skupiny/subjekty, prijatí zamestnanci alebo darcovia.

Ilustrácia 4 | Počet bodov za transparentnosť v časti „Sociálna základňa a podpora“

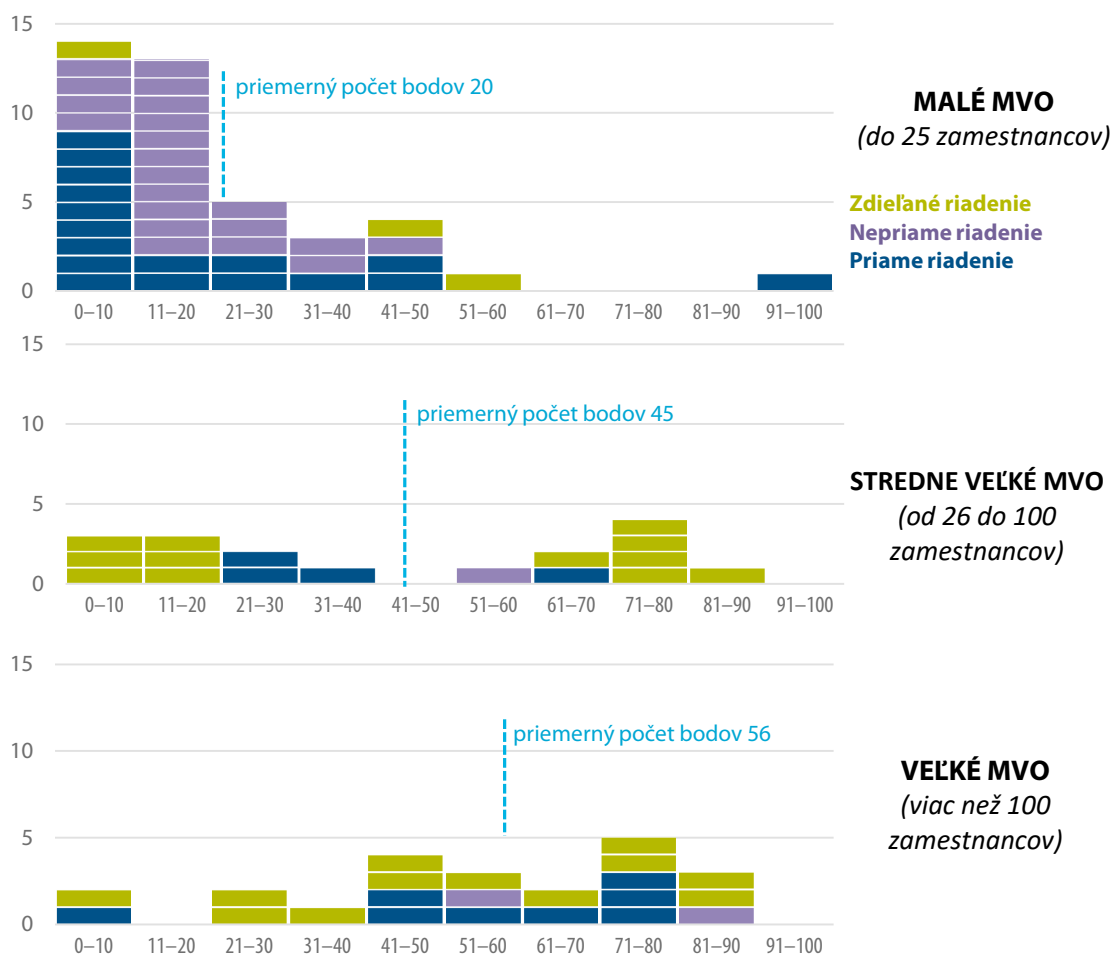
Pozn.: Priemerné bodové hodnotenie je založené na vzorke 90 príjemcov. Grafika znázorňuje informácie o 80 MVO, jedna kocka za každú MVO, ktorú sme dokázali klasifikovať podľa veľkosti.

Zdroj: EDA.

Plánovanie a vykazovanie

V tejto časti boli dosiahnuté najnižšie výsledky s celkovým priemerným počtom 33 bodov a mediánom 25, najmä preto, že 49 MVO dosiahlo 40 bodov alebo menej, pričom 35 MVO dosiahlo 20 alebo menej bodov. Nízky priemerný počet bodov možno vysvetliť chýbajúcou verejne dostupnou ročnou účtovnou závierkou, správou o pôvode a použití finančných prostriedkov a správami o činnosti, ktoré poskytujú informácie o všetkých programoch a projektoch vo viacerých prípadoch, ktoré sme analyzovali.

Ilustrácia 5 | Počet bodov za transparentnosť v časti „Plánovanie a podávanie správ“

Pozn.: Priemerné bodové hodnotenie je založené na vzorke 90 príjemcov. Grafika znázorňuje informácie o 80 MVO, jedna kocka za každú MVO, ktorú sme dokázali klasifikovať podľa veľkosti.

Zdroj: EDA.

Skratky

AMIF: Fond pre azyl, migráciu a integráciu

CERV: program Občania, rovnosť, práva a hodnoty

CINEA: Európska výkonná agentúra pre klímu, infraštruktúru a životné prostredie

CONGE: La Coordinadora de ONG para el desarrollo

CREA: Kreativna Európa

EACEA: Európska výkonná agentúra pre vzdelávanie a kultúru

ESC: Európsky zbor solidarity

ESF+: Európsky sociálny fond plus

EUTR: Register transparentnosti EÚ

F&T: portál financovania a ponúk

FTS: systém finančnej transparentnosti

GR EMPL: Generálne riaditeľstvo pre zamestnanosť, sociálne záležitosti a začlenenie

MVO: mimovládna organizácia

OECD: Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj

PMM: modul riadenia projektov

SEDIA: jednotná oblasť elektronickej výmeny údajov

VFR: viacročný finančný rámec

Glosár

Databáza: štruktúrovaný súbor údajov uchovávaných elektronicky, ktoré sú k dispozícii na nahliadnutie a extrakciu.

eGrants: online platforma Komisie na riadenie výskumných grantov EÚ počas celého ich životného cyklu.

Grant na prevádzku: finančná podpora na pokrytie prevádzkových nákladov organizácie, ktorá sleduje cieľ politiky EÚ.

Grant: rozpočtová podpora EÚ na náklady, ktoré prijímateľovi vznikli v súvislosti s oprávneným projektom alebo programom, zvyčajne nenávratná.

Nepriame riadenie: spôsob plnenia rozpočtu EÚ, pri ktorom Komisia zveruje vykonávanie úloh iným subjektom (napríklad tretím krajinám a medzinárodným organizáciám).

Občianska spoločnosť: časť spoločnosti oddelená od vlád a podnikov, ktorá sa skladá zo združení a z ďalších zoskupení zastupujúcich spoločné záujmy vo verejnej sfére.

Priame riadenie: riadenie fondu alebo programu EÚ len Komisiou na rozdiel od zdieľaného riadenia alebo nepriameho riadenia.

Rada Európy: medzinárodná organizácia tvorená 47 európskymi krajinami, ktorá podporuje demokraciu a chráni ľudské práva a právny štát v Európe. Nie je inštitúciou EÚ.

Riadiaci orgán: vnútroštátny, regionálny alebo miestny (verejný alebo súkromný) orgán, ktorý členský štát poveril riadením programu financovaného z prostriedkov EÚ.

Transakcia prvej úrovne: platba/záväzok Komisii príjemcovi alebo implementujúcemu partnerovi. Následná platba/záväzok z týchto finančných prostriedkov, ktorú príjemca alebo implementujúci partner uhradí inej organizácii („príjemca druhej úrovne“), je známa ako „transakcia druhej úrovne“.

Záväzok: suma vyčlenená v rozpočte na financovanie konkrétnej položky výdavkov, ako je zmluva alebo dohoda o grante. Záväzok si vyžaduje príslušné viazané rozpočtové prostriedky.

Zdieľané riadenie: spôsob plnenia rozpočtu EÚ, pri ktorom na rozdiel od priameho riadenia Komisia deleguje vykonávanie úloh na členské štáty, pričom nesie konečnú zodpovednosť.

Odpovede Komisie

<https://www.eca.europa.eu/sk/publications/sr-2025-11>

Harmonogram

<https://www.eca.europa.eu/sk/publications/sr-2025-11>

Audítorský tím

V osobitných správach EDA sa predkladajú výsledky jeho auditov, ktoré sa týkajú politik a programov EÚ alebo tém súvisiacich s riadením z konkrétnych rozpočtových oblastí. EDA vyberá a navrhuje tieto audítorské úlohy tak, aby mali maximálny vplyv, pričom sa zohľadňujú riziká z hľadiska výkonnosti či zhody, výška súvisiacich príjmov alebo výdavkov, budúci vývoj a politický a verejný záujem.

Tento audit výkonnosti uskutočnila audítorská komora V – Financovanie a správa Únie, ktorej predsedá člen EDA Jan Gregor. Audit viedla členka EDA Dr Laima Liucija Andrikiene, podporu jej poskytol Tomas Mackevičius, vedúci kabinetu, Aldona Drėgvaitė, atašé kabinetu, Margit Spindelegger, hlavná manažérka, Jindřich Doležal, hlavný manažér, Tomasz Kokot, vedúci úlohy, audítorka Sara Danif, audítor Anthony Balby a Sara Pérez Miguel, asistentka audítora. Jesús Nieto Muñoz poskytol grafickú podporu.

Zľava doprava: Aldona Drėgvaitė, Sara Danif, Tomasz Kokot, Laima Liucija Andrikiene, Tomas Mackevičius, Sara Pérez Miguel a Jindřich Doležal.

AUTORSKÉ PRÁVA

© Európska únia, 2025

Politika týkajúca sa opakovaného použitia materiálov Európskeho dvora audítorov (EDA) je stanovená v [rozhodnutí EDA č. 6/2019](#) o politike otvoreného prístupu a opakovanom použití dokumentov.

Pokiaľ sa nestanovuje inak (napr. v osobitnom upozornení o autorských právach), obsah materiálov EDA vo vlastníctve EÚ podlieha licencií [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\) licence](#). Vo všeobecnosti je preto opakované použitie povolené pod podmienkou, že sa náležite uvedie zdroj a označia prípadné zmeny. Tí, ktorí opakovane používajú obsah EDA, nesmú skresliť pôvodný význam alebo odkaz. EDA nenesie zodpovednosť za žiadne dôsledky opakovaného použitia.

V prípade, že konkrétny materiál zobrazuje alebo opisuje identifikovateľné súkromné osoby, napr. fotografie zamestnancov EDA, alebo ak obsahuje prácu tretej strany, je potrebné získať dodatočné povolenie.

Ak je tento súhlas udelený, ruší a nahrádza sa ním uvedené všeobecné povolenie a jasne sa vymedzí každé prípadné obmedzenie týkajúce sa použitia.

V prípade použitia či šírenia obsahu materiálov, ktoré EÚ nevlastní, je potrebné žiadať povolenie priamo od držiteľov autorských práv.

Politika EDA týkajúca sa opakovaného použitia materiálov sa nevzťahuje na softvér ani dokumenty, ktoré podliehajú právam priemyselného vlastníctva, ako sú patenty, ochranné známky, zapísané dizajny, logá a názvy.

Webové sídla inštitúcií Európskej únie v rámci domény europa.eu obsahujú odkazy na sídla tretích strán. Keďže sú mimo kontroly EDA, odporúčame vám oboznámiť sa s ich politikami ochrany osobných údajov a autorských práv.

Použitie loga EDA

Logo EDA sa nesmie použiť bez predchádzajúceho súhlasu Európskeho dvora audítorov.

HTML	ISBN 978-92-849-4881-9	ISSN 1977-5776	doi:10.2865/7403689	QJ-01-25-021-SK-Q
PDF	ISBN 978-92-849-4882-6	ISSN 1977-5776	doi:10.2865/4921954	QJ-01-25-021-SK-N

AKO CITOVAŤ

Európsky dvor audítorov, [osobitná správa 11/2025](#): *Transparentnosť financovania mimovládnych organizácií zo strany EÚ – Napriek pokroku nie je prehľad stále spoľahlivý*, Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, 2025.

Transparentnosť poskytuje občanom informácie, ktoré potrebujú na vyvodenie zodpovednosti voči verejným činiteľom s rozhodovacou právomocou. MVO zohrávajú dôležitú úlohu pri tvorbe politik EÚ. Posúdili sme transparentnosť financovania EÚ poskytnutého MVO vo vnútorných politikách EÚ. Zistili sme, že napriek zlepšeniam bola transparentnosť finančných prostriedkov EÚ poskytnutých MVO znížená nejednotnou klasifikáciou MVO a problémami, ktoré majú vplyv na kvalitu údajov. Zistili sme tiež, že Komisia a iné orgány aktívne nekontrolujú, či príjemcovia dodržiavajú hodnoty EÚ, a že niektoré činnosti zastupovania záujmov financovala Komisia spôsobom, ktorý nebol úplne transparentný. Odporúčame, aby Komisia jednotne klasifikovala MVO, zlepšila kvalitu údajov o výdavkoch EÚ a aktívne overovala dodržiavanie hodnôt EÚ.

Osobitná správa EDA podľa článku 287 ods. 4 druhého pododseku ZFEÚ.

EURÓPSKY
DVOR
AUDÍTOROV

Úrad pre vydávanie publikácií
Európskej únie

EURÓPSKY DVOR AUDÍTOROV
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Tel. +352 4398-1

Otázky: eca.europa.eu/sk/contact

Webová stránka: eca.europa.eu

X: @EUauditors